Edm Jasiunas
3704 W - 70 Place
Chicago, ILL.60629
U.S.A.

Lietuvos Nacionalinio Muziejaus Biblioteka

Nepriklausoma Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr 8 . 1981 VASARIO – FEBRUARY 20 d. LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS 7722 GEORGE ST. LA SALLE P.Q. H8P 1C4 30 c.

SAVAITINIU IVYKIU APŽVALGA

ARABAI IEŠKO IŠEITIES

Nepriklausančios Rytų nei Vakarų blokui valstybės, vad. III-ojo Pasaulio, vadovaujant musulmonams, ragina savo 93 narius nutraukti visus diplomatinius ir ekonominius ryšius su Izraelio valstybe, remiant Palestinos išlaisvinimo organizaciją /PLO/.

Rezoliucijose taip pat pasisakoma griežtai, kad "svetimųjų pajėgos atsitrauktų iš Afganistano ir pietryčių Azijos / tai reiškia sovietų pasitraukimą iš Afganistano ir vietnamiečių iš Kambodijos/.

Izraeliui prikišama nuolatinė agresyvi politika arabų sąskaiton.

LENKIJOS STUDENTAI APRIMO

Lodzės studentai, kurie streikavo 3 savaites, užėmę Universiteto pastatus, paskelbė, kad į daugumą jų reikalavimų buvo atsižvelgta ir jie patenkinti. Streikas būtų išsiplėtęs dar platesniu mastu, bet vyriausybė sutiko nuimti privalomus rusų kalbos ir Marksizmo teorijos kursus aukštojo išsilavinimo mokyklose. STudentai, iš savo pusės, sutiko nebesiderėti dėl karinės prievolės laiko sutrumpinimo.

POPIEŽIUS KELIAUJA

Popiežius Jonas Paulius II išvyko į Tolimuosius Rytus. Pirmiausia sustojo Filipinuose, Maniloje, kur šiuo metu vyrauja didelė įtampa, nes Marco vyriausybė apkaltinama diktatūra. Marco neseniai paskelbė atšaukiąs karo stovį krašte, kuris užtruko 8 metus. Gyventojai tačiau, skundžiasi, kad tai tik žodinis atšaukimas, faktinai, niekas nepasikeitę. Kunigai ir vienuoliai prisideda prie demonstracijų prieš Marco.

Popiežius susitiko su juo ir jo žmona 2-jų valandų pasikalbėjimui.

Popiežius viešai, televizijai filmuojant, pasisakė dar griežčiau dėl Žmogaus Teisių gynimo, pridėdamas, kad jos negali būti paneigtos ar užgniaužiamos net ir ypatingose situacijose, net ir "grėsiant valstybės saugumui". Prez. Marcos klausėsi sustingusiu veidu/politinių kalinių jis dar nėra paleidęs/, vėliau tarė jausmingus pasveikinimo žodžius ir pasakė, kad nesutarimai yra tik dėl trynimosi tarp R. katalikų ir valstybės, už ką jis atsiprašo. Tikisi, kad pasinaudojant Popiežiaus atsilankymu, nesklandumai būsią lengviau pašalinti.

Manila sutiko Popiežių visų varpų ir varpelių gaudesiu, šokiais ir dainomis gatvėse.

Popiežius vėliau vyks į Guam ir Japoniją. Jo misija- raginti gera valia spręsti konfliktus, rūpinantis išnaudojamųjų gyvenimo palengvinimu visur.

KANIA LANKO RYTŲ VOKIETIJĄ

Lenkijos komunistų partijos vadas Stanislaw'as Kania trijų dienų laikotarpyje lankėsi Rytų Vokietijoje, atrodo, bandydamas informuoti vypasikeitimus vyriausybės sąstate Varšavoje.

/ Nebūtų nuostabu, žinant komunistų gudravimus, kad ta proga bandė išgauti Rytų Vokietijos komunistų nuotaikas, jeigu Lenkija "pasiprašytų" pagalbos išlaikant sovietinį režimą. Jeigu kas ar kaip, gal rusai galėtų išsisukti ir nereikėtų jiems rizikuoti nei kompromituotis, nebūtų verčiami ir lenkai šaudyti į savo tėvynainius...

ITALIJOJE VĖL PASIREIŠKIA TERORISTAI

Teroristai pagarsėjo Italijoje, ypač pasivadinę Raudonaja Brigada. Šiomis dienomis keturi kaukėti vyrai užpuolė Milano Miesto Ligoninės direktorių Marangoni, 44 metų, jam lipant į savo automobilį važiuoti į darbą. Paleido keletą šūvių į galvą, nudėdami jį vietoje. Vėliau paskambino į laikraštį, pasigirdami savo nuopelnais, bet dar nepasakė kuo auka buvo "nusikaltusi"...

REAGAN'AS LAIKYSIS CARTER'IO PAŽADŲ IRANUI

Susitarimai, kurių dėka buvo paleisti 52 amerikiečiai įkaitai iš Irano, nebus Reagan'o vyriausybės ignoruojami ir jų bus laikomasi.

Iš užšaldytųjų Irano finansų JAV-se, Iranas atgauna tik $ 2.9 bil. Buvęs Valstybės Sekretorius E. Muskie, Warren Christopher ir buv. prez. Carter'is buvo pagirti už nepaprastą apsukrumą, tvarkant šiuos reikalus dabartinio Senato Komiteto Užsienio Ryšiams p-ko Charles Percy.

KANADOS PARLAMENTE ISTORINIAI DEBATAI

Kanados Konstitucijos reikalą galutinai išdiskutuoti ir pasisakyti dėl jo sušaukta speciali Parlamento sesija ottav

Teisingumo ministeris Jean Chretien pasakė karštą atidarymo kalbą ir pirmasis jį pasveikino Min. P-kas Trudeau. Susitarimas nebus lengvas.

MINISTERIS LAZURE RŪPINASI SKUBOS PAGAL PAGALBA

Šešios Montrealio ligoninės, anot Quebec'o Provincijos Socialinių Reikalų Ministerio Denis Lazure, yra peiktinos dėl netinkamos ar ir visiškai neteikiamos skubios pagalbos/emergency/atvejais. Ministeris siūlo visą eilę praktiškų pertvarkymų, kad joks pacientas nebūtų atmestas iš jokios ligoninės ir jam būtų suteikta skubi ir tinkama pagalba.

Kai kuriais atvejais jis siūlo administracinių pertvarkymų pagerinti situacijai.

GARBĖ MORKAI?

Dr. Sir Richard Doll, pirmasis nustatęs ryšį tarp rūkymo ir plaučių vėžio, paskelbė savo naujausių tyrimų rezultatus, kur paaiškėjo, kad viena vitamino A forma, randama morkose, sumažina galimybes sirgti plaučių vėžiu iki 40%. Tačiau, jis įspėjo, kad perdidelis šio vitamino kiekis organizme yra nuodingas. Šiuo metu yra daromi bandymai su 20. OOO žmonių.

PAVERGTŲ ESTŲ SKUNDAI

Estų "Atviras laiškas" pranešdeda spalio mėnesį Taline įvykusių jaunimo demonstracijų aprašymu (žr., "Demonstracija ir streikas Estijoje", ELTA, 1980, Nr. 11) Pasirašiusieji nesutinka su demonstracijų pasmerkimu oficialioje spaudoje. Apie jas "pasklido gandai" po visą Sovietų Sąjungą ir jis rodo, kad "estų visuomenė yra pavojingai suskilusi". Pastaraisiais metais Estijoje jaučiamas "vis gilesnis nepasitenkinimas"; konfliktai gausėja, nes "žmonių teisės" dabar sąmyšyje.

Laišką pasirašiusiųjų nuomone, Estijos problemų šaknys glūdi "tautiniame klausime", kuriam oficialieji sluoksniai paprastai prisega "huliganizmo" etiketę. Estų tarpe vis labiau jaučiamas netikrumas dėl šių priežasčių:

— Estų gyventojų proporcija nuolatos mažėja jų pačių respublikoje.

— Siaurinamas estų kalbos vartojimas. Diplominiai darbai apie estų kalbą ir literatūrą privalomi rašyti rusų kalba. Estijos ir SSR 40-mečio iškilmėse buvo kalbama tik rusiškai.

— Vis mažėja žurnalai ir knygos estų kalba, ypač kultūriniais klausimais.

— "Perdėta ir grubi propagandinė kampanija įbrukamokymą rusų kalbą į mokyklas ir darželius; istorijos pamokose perdėtai pabrėžiamas rusų įnašas, kitų tautų sąskaiton".

— "Vienpusiškas dvikalbiškumo propagavimas estų tarpe.

— Apie estų kultūrą nenusimanančių asmenų paskyrimas į svarbius postus.

"Atvirame laiške" paaiškinama, kad estai tokie jautrūs savo kalbos atžvilgiu. Vokiečių dvarininkai ir caro valdžia stengėsi įtikinti estus, kad jų kalba ir kultūra esančios bergždžios ir nenaudingos. Nežiūrint to, estai sukūrė savitą kultūrą ir jų kalba tapo svarbiu "žmogiško orumo" simboliu. Tik estiškai kalbantys ar bent estų kalbą respektuojantys asmenys sugeba užmegsti glaudesnius ryšius su estais.

ESTŲ MERGINOS TAUTINIAIS DRABUŽIAIS

RUSŲ POGRINDIS APIE LIETUVĄ

Neseniai Vakarus pasiekusiame Maskvos Einamųjų Įvykių kronikos 57-me numeryje (1980 m. rugpiūčio 3 d.) spausdinama nemažai informacijos apie Lietuvą, pa'dančias lietuvių savilaidinės spaudos žinias. Liepos—rugpiūčio mėnesiais Vilniuje tebevykstant Antano Terlecko ir Juliaus Sasnausko parengtiniams tardymams tardytojas pasakęs Sasnausko motinai, kad jos sūnus nenori atsisakyti savo įsitikinimų. ("Tiesa" vėliau tvirtino, Sasnauskas teisme apgailestavęs savo "klaidas"). Vilniečiai Viačeslovas Čerepanovas ir Vytas Bastys per tardymą patvirtino, kad Terleckas ir Sasnauskas organizavę spaudos konferenciją užsienio korespondentams 1979-ais metais.

Maskvinė Kronika pateikia žinių apie Gintautą Jašmantą, kuris 1980 m. sausio gale buvo suimtas Vilniuje ir apkaltintas bendradarbiavimu savilaidiniame žurnale Alma Mater. Jašmantas yra lituanistas, baigęs Vilniaus Padagoginį Institutą, iki 1970-inių metų pradžios dirbo mėnraščio Komunistas redakcijoje. Išstojęs (ar pašalintas) iš kompartijos, buvo atleistas iš darbo ir iki pat arešto dirbo Knygų Rūmuose bibliografu.

Kronikos žiniomis, 1980 m. gegužės 20 d. Maskvoje buvo suimtas Vytautas Abrutis, vasarai baigiantis dar buvo kaltinamas pagal Baudžiamojo kodekso 199 straipsnio 1-mą dalį. Dar būdamas abiturientu, buvo tardytas už lietuviškos trispalvės iškėlimą ant mokyklos pastato 1952-ais metais. Tarnaudamas kariuomenėje, Abrutis buvo priverstas pasirašyti pareiškimą, kuriuo atsisakė savo įsitikinimų. Grįžęs į Vilnių dirbo Restauraciniame treste. 1979-ais metais su žmona Edita Abrutiene atsisakė sovietinės pilietybės ir padarė dokumentus emigravimui į Ameriką. Dar prieš areštą jiedu gavo leidimą išvykti. Balandžio 8 d. jo bute buvo padaryta krata, konfiskuota daug dokumentų rusų kalba ir rašomoji mašinėlė. Sekančią dieną Abrutis išvyko į Maskvą, kur susitiko su užsienio korespondentais ir tuoj pat buvo suimtas. Apie jo areštą šeimai buvo pranešta tik po savaitės.

Anot Kronikos, liepos antroje pusėje Vilniuje buvo iškabinti skelbimai, jog paieškomas "ypatingai pavojingas recidivistas" (.) Vladas Šakalys. Miesto centre buvo kratomi rūsiai. Liepos pabaigoje iš užsienio radijų sužinota, kad Šakalys pasiekė Švediją.

Maskvinė Kronika taip pat praneša, kad Voldemaras Karaliūnas perkeltas iš Černiachovskio specialios psichiatrinės į bendro tipo psichatrinę Kaune, Kuzmos gatvėje. Gydytojo Varnerio priežiūroje, jis gydomas aminazimu ir tizercinu, Jo būklė nuolat blogėja.

Lenkų savilaidinė spauda dažnai pasisako Lietuvos klausimais. Jaunosios Lenkijos (Mlada Polska) sąjūdžio mėnraštyje Briatniak (1979 m. liepos— rugpiūčio numeriuose Aleksander Hall tvirtina, kad lenkų nacionalizmas neišsigims į šovinizmą. Jei lenkai atgaus pilną nepriklausomybę, jie šovinistiškai nepuls savo artimiausių kaimynų, kaip čekų, lietuvių ar ukrainiečių: "Tos tautos perdaug iškentėjo po sovietiniu jungu". Kita garantija prieš šovinizmą yra Katalikų Bažnyčia ir jos skelbiama visuotina "brolіškos meilės" idėja, kurią ypač iškalbiai išreiškė popiežius Jonas Paulius II. / ELTA/

UKRAINIEČIŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Ukrainų Tauta yra didelė, virš 50 milijonų. Deja ji yra pavergta, išdalinta kaimynams. Dalis (apie 40 mil. gyventojų priklauso SSSR, apie 10 mil. Lenkijai, dalis Rumunijai, Austrijai ir kt.

Laimingiausius ir laisviausius laikus ukrainų tauta pergyveno, kai juos valdė (labai humaniškai) Lietuvos karaliai, kunigaikščiai; ypač Vytauto Didžiojo laikais ukrainai susicementavo, kaip tauta. Vytautas Didysis buvo ukrainų draugas, ne valdovas — despotas. Jis ukrainus apgynė ir nuo totorių, rusėnų, lenkų.

Ukrainos Tautinė Taryba savo valstybės nepriklausomybę paskelbė 1918 m. sausio 22 d. su sostine Kijevu. 1918 m. gruodžio mėnesį Ukrainos kariuomenės vadu tapo Petliūra, kuris vedė kovas prieš bolševikus ir lenkus. Laisvės kova dėl nepriklausomybės nepavyko, 1921 m. kovo mėn. 18 d. Lenkiją ir SSSR Ukrainą pasidalino. Gi vadas Petliūra komunistų agento 1925 m. gegužės 25 d. Paryžiaus miesto gatvėje buvo nušautas.

Vėliau, daug laisvės kovotojų pabėgo į Vakarus, ypač 1944 metais. Dabar Ukraina neša Sovietų jungą. Užsienio ukrainiečiai — JAV-se, Kanadoje ir kitur (virš 2 milijonai) yra gerai organizuoti ir sėkmingai veda kovą už laisvę. Su lietuviais palaiko nuoširdžius ryšius. Gulag Archipelaguose ir kalėjimuose yra daugiausia ukrainų ir po jų, lietuvių, latvių, estų.

J. V-nis

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyaute au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ,
Redaguoja Redakcinė Kolegija
Telefonas: (514) 366-6220.

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lachine, P.Q. Published by The Independent Lithuania Publishing Co. at 7722 George Street, LaSalle, P.Q. Canada. H8P 1C4.

METINĖ PRENUMERATOS KAINA KANADOJE :$14.00,
VISUR KITUR -. $15.00, RĖMĖJO - $20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba Leidykla neatsako.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE PRANEŠIMAS

New Yorko Finansų Komisionierius skelbia paieškojimą poros tūkstančių asmenų, kurie gali reikšti pretenzijas į jo globoje esantį turtą, kurio savininkų adresai šiuo metu nežinomi. Tarpe paieškančiųjų yra kelios dešimtys asmenų su lietuviškom pavardėm, kurių kilimo ar paskutinė žinoma gyvenamoji vieta nurodyta Lietuva:

GEDRONAS Antanas, ČERONAS Benė (Benediktas), ČEROKAS Julija, DEMERECKIENĖ Anelė ar Anna, DIGRYS Pranciškus, INČIŪRIENĖ Eugenija, KASPERAITĖ Benedikta, KAZLAUSKAS Marjona, KLOVA Teklė, KNEITA Augustinas ir Kazimieras, LIUBIČIENĖ Chana Tobė, MALINAUSKAS Veronika, MENKAUSKAI Jonas ir Vincas, MENKAUSKIENĖ Anelka, NAVAČKAI Ambrozė ir Antanas, PAPUČKOS Kazimieras, Liudvikas ir Sabastijonas, PASASEVIČIUS Jeronimas, ŠAKALYS Veronika, ŠILEVIČIENĖ Petronėlė, ŠIUŠIS Amelia, TALECKIENĖ Ona, VALERAS Chaimas, VIEGĖLGA Martha, VOKETAITIS John.

Pavardės paduotos taip kaip jos surašytos NEW YORK TIMES 1981.I.19 laidos skelbime. Iš kaikurių moterų pavardžių kaip Julija Čerokas, Marjona Kazlauckas, Klova Teklė ir t.t. neaišku ar jos panelės ar ponios. Aukščiau suminėtieji asmenys arba apie juos žinantieji turi kreiptis iki š.m. kovo 31 dienos ne į Lietuvos Generalinį Konsulatą, bet betarpiai į tų asmenų paieškančią įstaigą:

Commissioner of Finance of
the City of New York
Court and Trust Fund Division
Municipal Building, Rm. 2200
Chambers and Center Streets
New York, N.Y. Telephone 566-5770.

Sveikiname Estus Jų Nepriklausomybės Šventėje VASARIO 24 d.

MONTREALIO MIESTO IR APYLINKIŲ LIETUVIŲ 1981 m. VASARIO 16 REZOLIUCIJA

/Susirinkusių 1981 metų Vasario mėn.15 d. Montrealyje - Verdune, paminėti Šešiasdešimt Trečiąsias Lietuvos Respublikos Atstatymo Metines priimta sekanti

R E Z O L I U C I J A

Tūkstantis devyni šimtai aštuonioliktų metų vasario mėn. 16 d. lietuvių tauta atstatė Lietuvos Nepriklausomybę. Lietuva garantavo visiems piliečiams laisvę reikšti savo kūrybines galias. Lietuva nesikišo į kitų valstybių vidaus reikalus ir laikėsi tarptautinių susitarimų ir įsipareigojimų.

Tačiau po dvidešimt dviejų laisvo gyvenimo metų, Sovietų Sąjunga, vykdydama savo kolonializmo planus, okupavo ne tik Lietuvą, bet ir Latviją ir Estiją, ir vėliau dalį Suomijos. Antrojo Pasaulinio Karo metu įvyko Lietuvoje 1941 m. Sukilimas - konkretus laisvės šauksmo prasiveržimas, užtikrinęs ilgą partizaninę kovą Sovietų Okupacijos metu Lietuvoje. Po Antrojo Pasaulinio Karo Sovietų Sąjunga planingai okupuoja nepriklausomas valstybes. Jau istorijos dulkės pridengia storu klodu pavergimą Vengrijos, Čekoslovakijos bei Rytų Vokietijos. Šiandien su baime į ateitį žvelgia Jugoslavija bei kitos Vidurinių Rytų ir Azijos tautos.

Šiuo metu Vakaruose daug mažiau kalbama apie disidentus Solženycin'ą, Kovalev'ą, Ginzburg'ą, Kudirką, Gajauską, Sadūnaitę, Petkų. Sacharov'as ir daugybė kitų yra persekiojami, nes nurodo Sovietų Sąjungos nesilaikymą Helsinkyje pasirašytų pasižadėjimų. Disidentas Šakalys laimingai pasiekė Ameriką ir gyvu žodžiu liudija apie Sovietų Sąjungos genocidą. O kiek panašių jam Sibire miršta, negalėdami pasiskųsti pasauliui apie Žmogaus Teisių paniekinimą Sovietų Sąjungoje.

Tačiau, Sovietų Sąjunga nebeįstengia užslopinti pavergtų ir kankinamų žmonių šauksmą iš psichiatrinių ligoninių bei koncentracijos lagerių. Šiandien Sovietų Sąjunga grąsina Lenkijos darbininkams, ūkininkams ir studentams, reikalaujantiems minimalių laisvių. Sovietų Sąjunga nori užgniaužti visų tautų laisvės troškimus melagingai tvirtindama Jungtinėse Tautose, kad darbo žmonės paprašė, kad Sovietų Sąjunga jiems padėtų. Sunku pasauliui įrodyti, kad Afganistanas savo noru paprašė Sovietų Sąjungos vergijos.

Mes prašome Tamstą, Pone Ministeri Pirmininke, Jungtinėse Tautose reikalauti, kad Sovietų Sąjunga pasitrauktų iš Lietuvos ir grąžintų laisvę visiems pavergtiems kraštams.

Mes prašome Kanados vyriausybę reikalauti, kad Sovietų Sąjunga laikytųsi Helsinkio susitarimų ir iš kalėjimų, koncentracijos stovyklų bei kitų kankinimo vietų paleistų visus politinius kalinius.

Mes prašome, kad Kanada Jungtinėse Tautose iškeltų Sovietų Sąjungos vykdomą genocidą ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Sovietų Sąjungoje.

Mes primename, kad Sovietų Sąjunga ir toliau naudoja ambasadą, konsulatus ir kitas įstaigas šnipų paruošimui ir ardymui Kanados demokratinės santvarkos.

Canadians of Lithuanian origin living in the Montreal area, having met at Verdun on the 15th day of February, 1981, to commemorate the sixty-second anniversary of the declaration of Lithuanian independence, adopted the following

RESOLUTION

On the 16th day of February, 1918, the people of Lithuania declared themselves an independent nation. The government of Lithuania guaranteed freedom of expression to all its citizens, respected the sovreignty of other nations, and fulfilled its duties as a member of the international community.

However, this independence was shortlived, for in 1940 the Soviet Union carried out its policies of colonization and occupied not only Lithuania, but also Latvia, Estonia, and later a part of Finland. Lithuanians did not accept the occupation of their country and expressed their longing for freedom through the 1941 Riots and the long years of partisan struggle against Soviet oppression. After the Second World War the Soviet Union subjugated Hungary, Czechoslovakia, and East Germany. Today the Soviet Union threatens to expand its influence in Yugoslavia and countries in the Middle East and Asia.

Western nations seem to have forgotten the Soviet dissidents for the names of Solzhnitsyn, Kovalw, Ginzberg, Kudirka, Gajauskas, Sadunaite, and Petkus are no longer news. However, Sacharov and countless others are still persecuted because they continue to testify that the Soviet Union does not comply with the terms of the Helsinki Agreement. The dissident Sakalys recently reached the West and reminds us that the genocide continues and that others like him still suffer and die in Siberia, unable to communicate to the world the continuing denial of human rights in the Soviet Union. Yet we can see that the Soviet Union is no longer able to contain the flow of information reaching the West and the cries for help of dissidents suffering in psychiatric hospitals and concentration camps have become too loud for us to ignore.

The Soviet Union at the present time is threatening Polish workers, farmers, and students who are fighting for basic freedoms. However, in the event of a Soviet invasion, the Soviet Union will testify to the United Nations, as it did in the case of Afganistan, that it is merely acting at the request of Poland's government. Can the free world again accept that a nation's own government has sold its people into the slavery of Soviet oppression?

We request, Mr. Prime Minister, that Canada demand in the United Nations that the Soviet Union withdraw from Lithuania and other occupied countries.

We request that the Canadian government demand the government of the Soviet Union honor the Helsinki Agreement and release all political prisoners from prisons, concentration camps, and other places of torture.

We ask the Canadian government to raise in the United Nations the fact of the Soviet Union's genocide of not only the Lithuanian nation but of all the nations in the Soviet Union.

We remind the Canadian government that the Soviet Union continues to use its embassies, consulates, and other missions as basis to spy and to undermine Canada's democratic way of life.

AUKOS TAUTOS FONDUI KANADOJE

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS KANADOJE 1980 metų PINIGINĖ APYSKAITA

	Pajamos	1980 m.	1979 m.
1.	Toronto atstovybės	$ 30000.00	$ 20000.00
2.	Montreal atst.	2000.00	2000.00
3.	Hamilton atst.	3500.00	4500.00
4.	Delhi-Tillsonburg atst. ..	1200.00	1282.00
5.	Calgary apylinkės	290.00	322.00
6.	Cambridge apyl.	512.00	640.00
7.	Edmonton apyl.	447.00	319.00
8.	London apyl.	1456.50	1161.50
9.	Oakville apyl.	666.00	506.00
10.	Ottawa apyl.	-	-
11.	Rodney apyl.	315.00	327.00
12.	Sault Ste.Marie apyl.	490.00	352.00
13.	St. Catharines apyl.	913.00	599.00
14.	Stayner apyl.	834.00	1061.25
15.	Sudbury apyl.	938.50	816.00
16.	Thunder Bay apyl.	146.00	100.00
17.	Vancouver apyl.	344.00	312.00
18.	Welland apyl.	325.00	252.25
19.	Windsor apyl.	800.00	490.00
20.	Winnipeg apyl.	360.00	270.00
21.	Vliko seimo metu	3575.00	-
22.	A.a.St. Jackaus atminimui	735.00	-
23.	Dubininko	10.00	-
24.	Palūkanos už indėlius ...	1042.20	634.69
25.	Atsk. paj.	-	1.36
	Viso pajamų 1980 m.	50899.20	35946.05

Likutis 1979 m.	7660.84	8056.14
Iš viso pajamų	58560.04	44002.19

	Išlaidos	
1.	Įteikta Tautos Fondo centrui Vliko seime Toronte	$ 45000.00
2.	Spaudai už patarnavimus	263.00
3.	Tėviškės Žiburiams ir Nepriklausomai Lietuvai aukos	100.00
4.	Išpirkta piniginė perlaida	1.10
5.	K.L.B. Krašto Valdybai	46.00
6.	Kelionės išlaidos	336.00
7.	Raštinės išlaidos	246.20
8.	Pašto išlaidos	17.00
9.	Telefonas ir Vliko seimo spausdiniai ..	238.57
10.	Tautos Fondo Atstovybei Kanadoje nupirkta rašomoji mašinėlė	350.00
11.	Grąžintas aukotojo nepadengtas čekis $ 100.00 ir banko patarn. $ 1.00	101.00
	Viso išlaidų 1980 m.	$ 46698.87
	Liko 1981 m. sausio 1 d.	11861.17
	Balansas	58560.04

Nuoširdi padėka Tautos Fondo aukotojams, Tautos Fondo apylinkių Atstovybėms, Įgaliotiniams ir visiems Tautos Fondo Talkininkams.

M.Regina
Kasininkas

A.Firavičius
Pirmininkas

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

VIENO BAJORO ISTORIJA

/ IŠ TĖVO PASAKOJIMŲ/

Tėvas pasikinkęs bėrį veža mane į Švėkšnos progimnaziją. Vieškelis raizgosi nuo kalnelio į pakalnę ir vėl kyla į kalnelį. Kur nepažvelgsi, kairėn ar dešinėn, laukai, pievos dar pasipuošusios rudens žiedais, sodybos, pušynų ir eglynų miškeliai. Dar gana tolimas kelias iki Švėkšnos su gotiško stiliaus bažnyčia ir bokštais šaunančiais į padanges.. Ši puošni bažnyčia pastatyta žemaičių "viešpaties", taip vadino žemaičiai savo parapijos kleboną prelatą Julių Maciejauską.

Tai buvo neišpasakytos energijos, veiklos dvasiškis. Daug kartų važinėjo Amerikon rinkliavoms, kad Švėkšna būtų verta savo viešpačio vardo. Po 1925 metų gaisro, kuris sunaikino beveik visą miestelį, viešpaties pastangų dėka buvo atstatytas beveik visas mūriniais namais ir pastatais. Jis taip pat įsteigė ligoninę, senelių namus, pastatė kilmingus gimnazijos rūmus, į kurių pašventinimą atvyko prezidentas Antanas Smetona, daugelis vyriausybės atstovų ir veikėjų iš Kauno ir kitų Lietuvos vietų.

Viešpaties pastangų dėka buvo pastatytas plentas nuo Švėkšnos ligi Klaipėdos krašto, sujungiant jį su klaipėdiečių plentu, kuris pro Saugų miestelį siekė Kukoraičių geležinkelio stotį.

Jau gerai pražilęs žemaičių viešpats išvyko galutiniam įsikūrimui Amerikoje. Atvykęs į Los Angeles tenai įkūrė lietuvių parapiją, tenai jis mirė ir palaidotas. Jo įpėdinis, taip pat iš Švėkšnos prelatas Kučingis, yra šios parapijos klebonas. Taip pat veiklus, kaip ir jo pirmtakūnas, žemaitis viešpats prelatas Julius Maciejauskas.

—•—

Mano tėvas pajudino vadžias, kad bėris paspartintų savo žingsnius. Tėvas tylus kaip visada. Žinau, kad dar koks kilometras — jis prabils. Jo kalba, pasakojimai visada įdomūs.

"Mes esame žemaičiai", pradeda tėvas, "bet mano prosenelio tėvas buvo iš Vilniaus krašto, netoli Trakų ežero. Jis valdė netoli ežero nemažą ūkį. Grafas Tiškevičius, kurio rūmai buvo taip pat netoli ežero, vieną dieną pakvietė mano prosenelio tėvą į savo rūmus. Grafas paklausė, ar jis sutiktų sudaryti rimtą sandėrį: Tu esi, —tarės jis, — laisvas karališkas ūkininkas, tu nuo manęs nepriklausai. Todėl aš noriu su tavim tartis kaip lygus su lygium. Ar sutiktum perleisti savo ūkį ? Aš norėčiau tavo ūkyje įkurti medžioklės ir sporto klubą.

Mano giminaitis, Švėkšnos ir Vilkėnų dvarų savininkas grafas Broel Plateris siūlo tau kaip atpildą už man perleistą tavo ūkį, duoti tau 4 valakus geros žemės ir vieną valaką eglių ir pušų miško. Taip pat mudu sutarėme, kad gyvenamas dvigalis namas, su glazūruotomis šildymo krosnimis bus pastatyti mano ir grafo Broel Platerio kaštais.

Mano prosenelio tėvas nuvyko į Žemaitiją apsižiūrėti vietovę ir žemę. Jis sutiko su grafo Tiškevičiaus pasiūlymu. Po pusantrų metų, kai statyba buvo užbaigta, jis persikėlė į naują sodybą, duodamas jai vardą Traksėdis".

—•—

Kai mano tėvas atvyko į Švėkšną mane parsivežti Kalėdų šventėms, jis toliau tęsė pasakojimą apie Traksėdį.

"1913 metais, kai tau suėjo 5 metai amžiaus, grafas Broel Plateris pareikalavo gražinti jam vieną valaką miško, tvirtindamas, kad pagal planą ir dokumentus, miškas yra jo. Tėvas nesutiko. Grafas per advokatą mano tėvui iškėlė bylą Raseinių teisme. Tėvas buvo baigęs Raseiniuose keturklasę miesto mokyklą. Tėvas pats vedė savo gynimosi bylą. Jis tvirtino teisme, kad nors planai ir dokumentai rodytų ką nors kitą, miškas jam priklauso teisėtai, pagal įsisenėjimo teisę. Grafas pralaimėjo bylą. Jis kreipėsi į Vilniaus apeliacinį teismą, bet ir tenai jis pralaimėjo. Apeliacinis teismas patvirtino Raseinių teismo spendimą. Grafas nutraukė tolimesnį bylinėjimasi.

Prieš prasidedant I-am Pasaulinaim Karui, netikėtai aplankė mūsų sodybos kiemą nelauktas svečias. Priešais karietą — du uniformuoti raiteliai, o už karietos du kiti. Mūsų šunys išvydę tokių nelauktų svečių paradinį atvykimą, sukilo loti ir staugti. Juos išgirdęs išėjo tėvas pažiūrėti ir atpažinęs grafą Broel Platerį. Grafas ištiesė ranką, tardamas "Atvykau Steponai susitaikinti su tavim. Apgailestauju mūsų buvusį nesusipratimą". Prisiartinę vienas prie kito, spaudė vienas kitam ranką. Jie abu įėjo į mūsų namą, kur jų laukė mano mama. Grafas kreipėsi į ją: "Ponia Daukšiene, paruošk mums ką nors užkąsti, jaučiuos alkanas, kol atvažiavom iš Švėkšnos. Žinoma, mama subruzdo kartu su tarnaite kuo nors pavalgydinti svečius. Grafo tarnas atnešė krepšį su gėrimais. Baigus valgyti, grafas pasakė tarnui atnešti kažką iš karietos. Grafas įteikė tėvui dovaną — medžioklinį šautuvą, darytą Hanoveryje, su sidabrine šautuvo spyna, meniškai išraižytą. Tėvas išlaikė tą šautuvą ligi Lietuvos nepriklausomybės netekimo, užplūdus mūsų kraštą bolševikams.

—•—

Traksėdis priklauso Judrėnų parapijai. Ten gimė ir augo transatlantinis lietuvis lakūnas Girėnas. Jis kartu su lakūnu Dariumi žuvo beveik pasiekę savo skrydžio tikslą — Lietuvą, Soldino miškelyje į rytus nuo Berlyno.

Judrėnų dvarininkas 18 šmt. gale pastatė medinę bažnyčią, padovanojo parapijai didelį sklypą priešais šventorių žemės, kur per atlaidus galėjo parapijiečiai pasistatyti savo vežimus, kromininkai savo prekystalius. Tas pats Bucevičius pastatė špitolę, mūrinį namą vargonininko butui, o kitas namo galas paskirtas buvo krautuvei — arbatinei. Fundatoriaus Bucevičiaus kūnas palaidotas rūsyje, už užkročio, prie didžiojo altoriaus.

Lietuvos valdžiai pravedus žemės reformą, fundatoriaus palikuonis Steponas Bucevičius skurdo savo dvare. Prašė daug kartų paskolos iš Kauno Žemės Banko. Kai tėnai prarado pasitikėjimą, jis važiavo į Vilnių ieškoti finansinės paramos. Nežinia, ar jis ten gavo ką nors. Iš jo gyvenimo būdo neatrodo, kad būtų gavęs Vilniuje rimtos paramos. Žemė dirvonavo apžėlusi usnimis, karvių ir kitų gyvulių, kaip ir nesimatė dvare. Beveik visi kumečiai išlakstė, ieškodami kitur užsidirbti duonos kąsnį.

Bucevičius susigalvojo planą, kaip išbristi iš bėdų, nors laikinai. Pranešė klebonui, kad jis atsiima žemę ir trobėsius, kuriuos jo protėviai buvo padovanoję parapijai. Ilgai nelaukdamas, įgaliojo savo brolį advokatą užvesti teisme bylą.

Klebonas su mano tėvu, kuris buvo parapijos komiteto pirmininkas, nuvyko į Kauną pas vyskupą Karevičių. Tėvas pareiškė nuomonę, kad Bucevičius negali laimėti bylos, nes parapijai tas turtas priklauso teisėtai pagal įsisenėjimo valdymo teisę. Vyskupas palaikė tą nuomonę ir prašė tėvo ginti parapijos reikalus teisme... Teismas atmetė Bucevičiaus ieškinį, taip, kaip tėvas buvo sakęs... Pastarasis daugiau nesibylinėjo su parapija.

Artėjo parapijos patrono Šv. Antano atlaidai. Atlaidų išvakarėse susirinko didelė minia žmonių šventoriuje. Nei zakristijonas, nei vargonininkas nepajėgė sulaikyti įniršusių žmonių. Jie su jėga atidarė bažnyčios uždarytas duris, griebėsi už dviejų suolų, užkrotyje arti altoriaus, kur paprastai sėdėdavo per pamaldas Bucevičių šeima. Išmetė tuos suolus prie vieškelio, priešais bažnyčios vartus.

Minia nerimo, vėl su triukšmu įsiveržė į šventorių, artinosi prie kapų kryžių šventoriuje, kur buvo palaidoti Bucevičių šeimos nariai. Tik klebonui ir maršalkoms pavyko nuraminti minią ir įtikinti, kad būtų nuodėmė išniekinti mirusiųjų kapus. Minia nurimo ir išsisklaidė, nesukeldama jokio kito incidento.

Pasenėjus Judrėnų klebonui ir perkėlus į altariją, buvo paskirtas kitas klebonas — kun. Sveistys. Jaunas, stiprus atletas. Didelis medžiotojas ir pavyzdingas ūkininkas. Laikydavo 5 — 6 medžioklinius šunis.

Bajoras užsimanė važiuoti į Švėkšną. Kadangi jo nedašerti arkliai vos vilko kojas, paliepė bernui pakinkyti keturius kuinus į lineiką. Pasisodinęs berną kaip vežiką, pats Bucevičius įsisupęs į kailinius atsisėdo lineikos užpakalyje. Buvo pavasaris besibaigiant žiemos pašalui. Kadangi dvaro kelias pro bažnyčią buvo neišvažiuojamas, nes niekada jo netaisė, bajoras susigalvojo važiuoti per klebono dobilieną ir jo pernykščiai pasėtus rugius. Klebono bernas pamatęs kas darosi, nedelsdamas pranešė klebonui. Šis pagriebęs iš berno nebalnotą arklį ir bizūną nulėkė zovada link važiuojančio bajoro. Kai tik pasiekė bajoro lineiką, pradėjo iš visos jėgos bizūnu čaižyti, kur paliuvo — per galvą, pečius. Vežikas persigando, įtraukė galvą tarp pečių, bet klebonas jo nemušė.

Steponas Bucevičius dingo iš Judrėnų be žinios, kai Žemės Bankas pardavė iš varžytinių jo dvarą už nesumokėtas bankui skolas...

Stasys Daukša

Kanados Vakaruose

ĮSPŪDŽIAI ALBERTOS IR BRITŲ KOLUMBIJOS PROVINCIJAS APLANKIUS

Z. PULIANAUSKAS

/ pabaiga /

Šios serijos autorius Z. Pulianauskas su gyva ožkute

Mt. Robson, Robson'o Provinciniame Parke

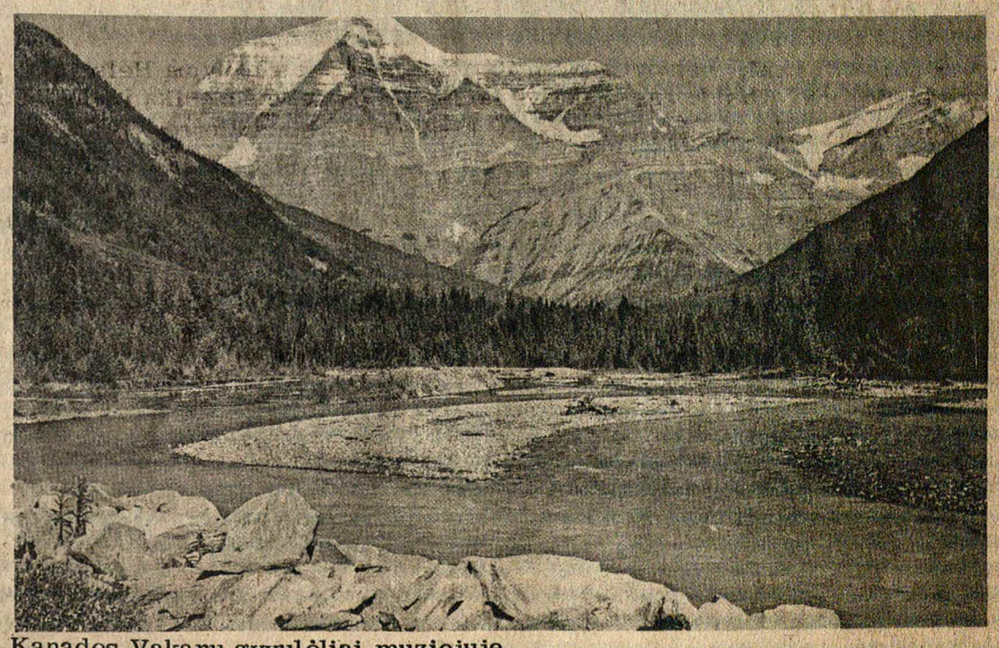

Kanados Vakarų gyvulėliai muziejuje

Sekančios dienos 9 val. ryto apleidome paskutinį mums viešbutį Britų Kolumbijos žemėje. Tuoj už miesto, pravažiavom didelį tiltą ant plačios Fraser upės. Netoli tilto ir upės matėsi trys popieriaus gamyklos, statytos 1968 metais, kainavusios 300 milijonų dolerių. Vykstant toliau, prasidėjo matytis daugiau kalnų su sniego viršūnėmis ir didesni miško plotai. Vienoje vietoje prie kelio 1961 metais įvykęs gaisras sunaikino 33 hektarus miško. Dabar šioje vietoje matėsi retai ir skurdžiai augančios eglaitės. Apie 1 val. padarėm dar vienus priešpiečius pakelės restorane, dar tos pačios Britų Kolumbijos žemėje.

Apie 3 val. vėl buvome Albertos provincijoje. Privažiavę kalnų apylinkę, sustojome mažame miestelyje, esančiame prie aukščiausio kalno, Robson vardu. Jo aukštis — 3953 metrai. Nusipirkę ledų, vaikštinėdami valgėme, stebėdami kalnuotą ir gražių vaizdų apylinkę. Turintieji foto aparatus, pasidarė nuotraukų. Vėl susėdę į autobusą spaudėme tiesiai į numatytą nakvynę Jasper miestelyje. Čia atvykę buvome apgyvendinti Jasper Inn viešbutyje. Įėjęs į paskirtą kambarį I-me aukšte, labai nustebau radiniu. Kambarys buvo netik didelis, bet ir labai didelis. Jo pradžioje virtuvės visi įrengimai. Stalčiuose visi valgiui reikalingi įrankiai. Spintelėse — įvairaus dydžio virimo puodai. Šalia krosnies didelis šaldytuvas. Kambario gale didelė plytų krosnis "barbekiu" kepsniams kepti. Sofa, fotelis ir kedės su stalu. Tokių "stebūklų" dar niekur nebuvome radę. Miegamasis kambarys atskirtas nuo virtuvės — saliono kambario. Radęs tiek daug netikėtų patogumų, nuėjau į maisto parduotuvę. Nusipirkęs šiek tiek maisto, pasigaminau pietus pagal savo skonį, nors ir nebūdamas patyrusiu virėju. Pasisotinęs savo paties gamyba, išėjau pasivaikščioti ir susipažinti su miesteliu. Mažame miestelyje nebuvo kur daug vaikščioti. Prisilaikiau pagrindinėje gatvėje, o ji buvo gana ilga ir tiesi kaip styga. Jos vienoje pusėje daugiausiai buvo gyvenamieji namai, o truputį už jų, tamsiai mėlynos spalvos kalnų eilė. Vaizdas buvo labai gražus. Besisukinėdamas gatvėje, buvau užėjęs į visas suvenyrų parduotuves, norėdamas ką nors įdomesnio pasivežti į namus. Betgi nieko neradau pagal savo skonį. Turbūt, sunku buvo ką nors pirkti turint didelį pasirinkimą. Tuo momentu gatvėje buvo daug žmonių. Vėliau paaiškėjo, kad tik neseniai buvo atvažiavę du autobusai keliautojų iš Amerikos. Atrodė, kad mažame turistinio pobūdžio miestelyje, didelė švara ir ramus gyvenimas.

Penktadienio rytą 9 val. išvykome į paskutinę nakvynės vietą Calgary mieste. Mūsų važiuojamo kelio apylinkės skaitomos Kolumbijos ledo laukais apie 230 km. ilgio. Jasper miestelio ir parko ribose, aukščiausiu kalnu skaitomas. Kolumbijos kalnas turįs 12294 pėdų aukščio. Kalnuose esą dideli sniego kiekiai, slinkdami žemyn, sniegu užpildo ir dalį lygiųjų laukų. Užkandę priešpiečius nuošaliau esančiame restorane, pamažu artėjom prie tikslo. Priartėję prie Banff parko, vėl užsukome į jį su viltimi, kad gal šį kartą ką nors daugiau pamatysime iš miško gyventojų... Prieš porą savaičių jame mažai ką buvome matę, bet grįždami namų link, išviso nieko neradome. Buvome girdėję ir skaitę, kad šiame parke yra juodų meškų, kurios užpuola lankytojus, bet jos, kaip tyčia mums nepasirodė. Dar trūputį pavažiavę, pastebėjome porą stirnelių tarp jaunų eglaičių. Daugiau nieko neješkodami vykome tiesiai į Calgary miestą. Čia užkandę pakartotinus priešpiečius, išėjome ieškoti dovanų pirkti, nes jau atidėlioti nebuvo laiko. Šį, — tą nusipirkę atvykome viešbutin — Calgary Inn, paskutiniajai nakvynei po dviejų savaičių viešėjimo Vakarų Kanadoje. Sekančią dieną buvome atvežti aerodroman ir po poros valandų laukimo, lėktuvas pakilo Toronto link. Toronte sutikti giminių ir pažįstamų išsiskirstėme į namus.

Ekskursijos 15 dienų laike buvo padaryta 2400 mylių kelio, neįskaitant vyksmo oro keliu. Tomis dienomis buvo pamatyta daug vertingų, gražių ir niekad nematytų vaizdų. Tačiau, dar daugiaus jų liko neapžiūrėtų dėl laiko stokos ir tose vietovėse, kuriose jau buvo sustota. Kitos grupės vienas keliautojas man sakė, kad jis vykstąs į šias vietas jau trečią kartą iš eilės. Iš to vieno fakto, galima suprasti, kokių įdomių vaizdų galima rasti Kanados žemėje ir patirti apie jos istorinę praeitį. Vykstant nuosavomis mašinomis, galima daugiau pamatyti tuo pačiu laiku. Per kelionių biurus keliaujant, reikia iš anksto visur būti numatytu laiku. Tuo tarpu kai privataus keliautojo niekas nevaržo — gali vykti kada ir kur nori. Gal būt, kad kelionės išlaidos kiek padidėtų.

Mūsų ekskursijos grupę sudarė įvairaus amžiaus ir išsilavinimo žmonės. Betgi sugyvenimas ir sutarimas visur buvo tiesiog malonus ir pavyzdingas. Tai yra pastebėjęs ir pats grupės vadovas. Kasdieną, besikraustant po naujus viešbučius, turint laisvo laiko, man dažnai teko nuobodžiauti, neturint drąsos, kaip kelionės viengungiui, trukdyti šeimų. Ekskursijos vadovas, jaunas studentas ir būsimas advokatas, labai gerai vadovavo ir turėjo turtingą žinių bagažą.

Ekskursine kelione esu patenkintas ir nieko prieš, dar kartą vykti į tas pačias vietoves, kuriose liko dar daug daug ko pamatyti. Tai tokia mano įspūdžių dalis.

1981. II. 20

KULTŪRINIS PUSLAPIS

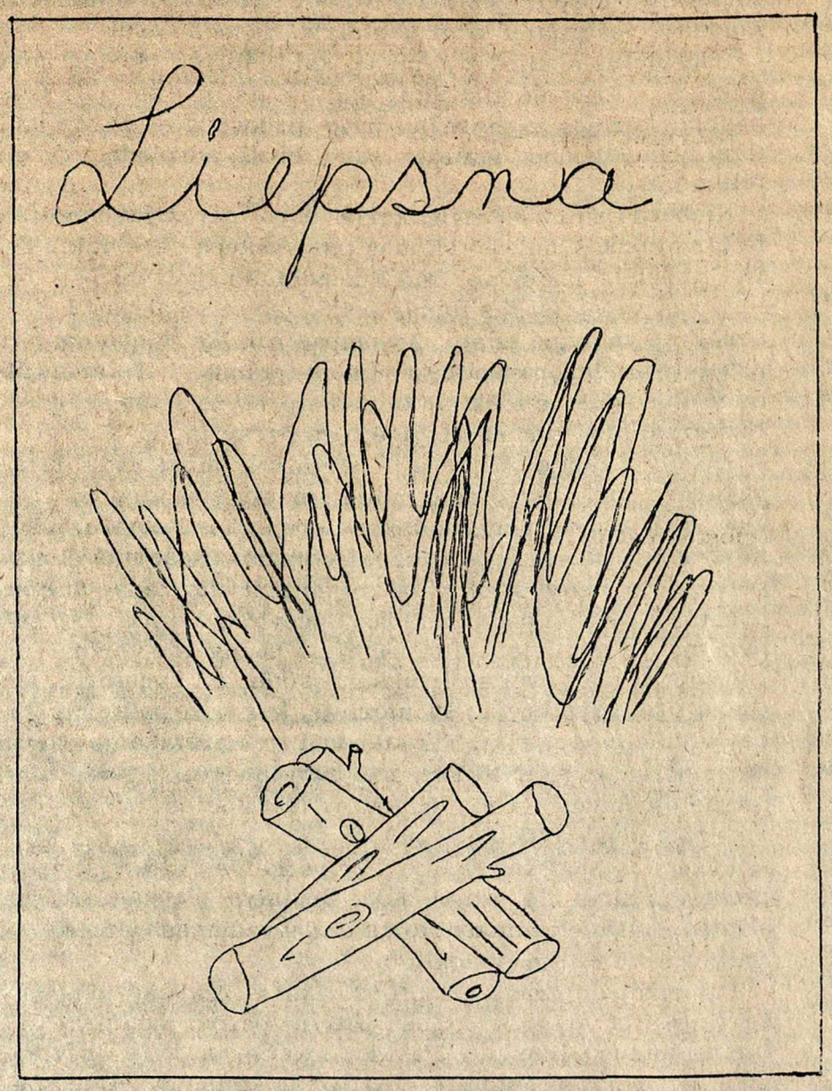

41 rašinėlis arba poezijos posmeliai mirga šio Lituanistinės Mokyklos leidinėlio, LIEPSNA puslapiuose. Tai jau tapusi gražia tradicija tokio žurnalėlio išleidimas, Vasario 16-osios proga. Ir šį kartą jis pasirodė dar tobulesnis savo išvaizda, medžiagos sutvarkymu ir įvairumu.

Šių metų Liepsnos redaktorė- Audra VERBYLAITĖ. Štai jos žodis:

Vasario šešioliktos dienos proga, aš norėčiau jums pristatyti mūsų mokyklos laikraštėlį "Liepsną". Šiame laikraštėlyje yra visų mokinių rašinėliai.

Širdingai dėkoju visiems prisidėjusiems prie šito leidinio, ypatingai mokytojams ir šįmet baigiančiai klasei.

"Liepnsa" yra labai svarbi devintai klasei, nes ji karūnuoja mūsų dešimt metų darbą. Ji parodo, ką mes atsiekėme lankydami šią mokyklą. Kartais, šeštadienio rytais, norisi ilgiau pamiegoti, žaisti ar žiūrėti televiziją. Bet mes būdami lietuviai, turime atlikti savo pareigą ir lankyti lietuvių šeštadieninę mokyklą. Nors ir ne visada į ją noriai einame, bet mūsų tėvų pasakojimai apie jų gimtinę ir mus paskatina daugiau išmokti apie tėvynę Lietuvą."

Audrai Verbylaitei talkininkavo: JAUGELYTĖ Rita, KNYSTAUTAS Andrius, MICKUS Vytas, LUKOŠEVIČIŪTĖ Vilija, SKUČAS Kazys ir VALINSKAS Andrius.

Be jau minimų rašinėlių, laikraštėlyje randame ir parengimo bei pirmojo skyriaus mokinių piešinius, patarles, priežodžius ir mįsles, juokus, bendrai iliustracijų.

LIEPSNA

MALONU PRALEISTI DIENĄ KALNUOSE

Buvo saulėta rudens diena. Spalvoti lapai puošė sudžiūvusius medžius. Kelias pasirodė miręs: nei mašinos, nei žmogaus, tik mano draugė ir aš. Ilgai ėjome šiuo keliu. Pagaliau priėjome prie gražaus kalno. Nutarėm užlipti ant jo viršūnės pamatyti kaimo vaizdą iš viršaus. Pradėjom lipti į kalną. Keli rudi jau nukritę lapai dengė žemę. Paukšteliai medžiuose linksmai čiulbėjo. Karts nuo karto malonus vėjelis papūtė ir dar pora lapelių nukrito ant žemės. Kartais sekėm mažus takelius, o kartais lipom per tankų mišką. Po valandos pasiekėm viršūnę. Pavargusios mes atsisėdom ant didelio akmens. Nepaprastas peizažas supo mus. Tyras mėlynas dangus plėtėsi virš mūsų galvų. Paukščių būreliai skubėjo mums nežinomas vietas. Tuščias ežerėlis rodėsi medžių tarpe. Jo mėlynas vanduo dvelkė šalčiu. Šaltame rudens ore skaisti saulė tik perdavė lašą šilumos...Laikas greit praeina, ir jau nakties tamsuma pradėjo užkloti dangų. O reikėjo sukrįžti į tolimus namus.

Vilija Lukoševičiūtė
9-tas Skyrius

MANO PAUKŠTIS

Mano paukštis buvo geltonas. Jo vardas buvo ponia Rūta. Jis buvo labai geras ir kartais aš su tėveliu išimdavau jį iš narvelio, padėdavom ant rankos ir paleisdavome po kambarį palakioti.

Vieną dieną varteliai buvo sulūžę ir ponia Rūta išlėkė iš narvelio. Mes pagavom, ir pataisę vartelius, padėjome atgal į narvelį. Vieną dieną mano paukštis mirė.

Romukas Otto,
3-čias skyrius

TEMA

Man labai nepatinka rašyti laisvą temą, nes aš niekados nežinau apie ką rašyti. Sėdžiu, galvoju, bet vis nerandu pavadinimo. Aš nueinu mamos paklausti, bet ji sako, kad čia yra mano tema ir ji man nenori padėti. Aš atsisėdu ir galvoju. Kelias minutes pasėdžiu ir išgirstu:

- Andriau, eik indus plauti!

Išplovęs indus, nuvalęs stalą, ir atlikęs visus kitus darbus virtuvėje, nueinu ir vėl atsisėdu. Galvoju, bet vis nerandu pavadinimo. Devynis kartus suskamba laikrodis. Prasideda mano mėgiamiausia programa "Dukes of Hazzard". Aš vis darau savo pamokas penktadienio vakarą. Aš labai noriu žiūrėti tą programą, bet aš žinau, kad aš turiu parašyti tą temą. Galų gale aš nueinu žiūrėti televiziją nepadaręs pamokos. Kai baigiasi mano programa, aš esu labai pavargęs ir visai nenoriu apie tą temą pagalvoti. Kitą rytą važiuodamas į lietuvių mokyklą galvoju apie ką rašyti. Nieko negaliu sugalvoti. Nuvažiavęs į mokyklą dar temos neparašęs nueinu į klasę. Mokytoja paklausė kur yra mano tema. Aš atsakiau, kad pamiršau namuose. Ji prašė kitą savaitę atnešti.

Vėl penktadienis. Galvoju, sėdžiu - galų gale surandu pavadinimą, bet nežinau kaip pradėti. Vėl galvoju, sėdžiu...Sugalvojau kaip pradėti temą ir už valandos baigiu. Nemačiau pusę savo mėgiamiausios programos. Šeštadienio rytą atsikeliu ir pamatau lauke audrą. Negalime važiuoti į mokyklą. Man buvo labai pikta, kai pagalvojau, kad nemačiau savo mėgiamiausios programos dėl nieko.

Andrius Knystautas
9-tas Skyrius

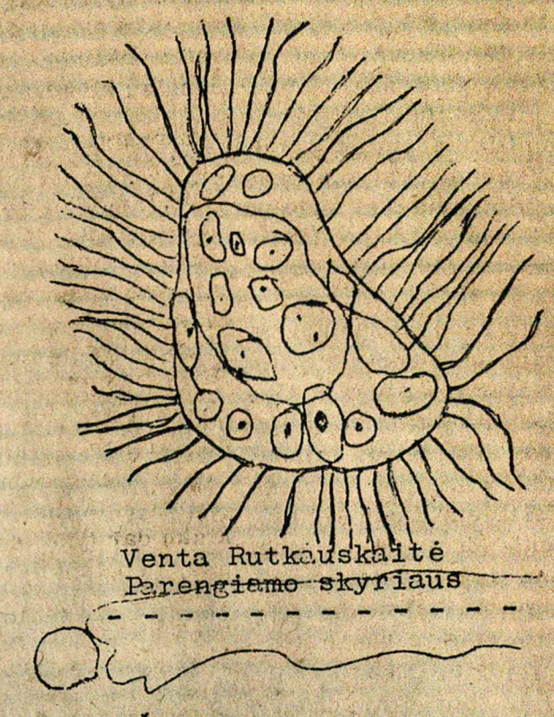

Venta Rutkauskaitė
Parengiamo skyriaus

MEŠKINAS

Įsilipęs žmogus medyje,
O meškinas sėdi jo namelyje.
Iš baimės žmogus net kvatoja,
O šunes iš tolo loja.

Išėjęs meškinas lipa medin,
Žmogus išsigandęs žiūri žemyn.
Atbėgę šunes kanda mešką,
Atsisakęs karo, meškins muilą neša.

Andrius Knystautas,
9-tas skyrius

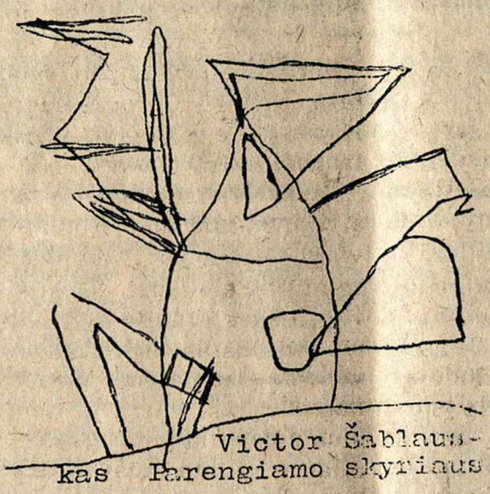

Victor Šablauskas
Parengiamo skyriaus

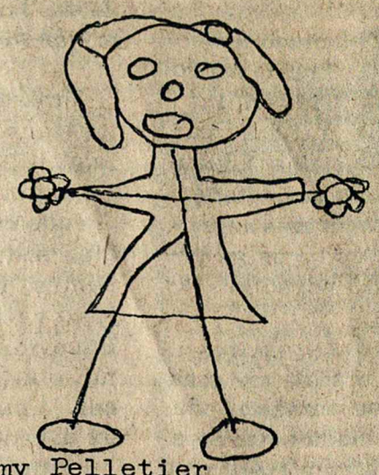

Tammy Pelletier
Parengiamo skyriaus

OBUOLYS

Mano obuolys raudonas,
Jis yra labai gražus.
Kai aš paimu atsikąsti,
Pagalvoju, per gražus!
Staiga pastebiu - skylutė!
Pasižiūriu aš gilyn,
Ogi kirminas galvelę
Kiša sau lėtai pirmyn!
Vėl įtraukia jis galvutę,
Lyg ieškodamas ko nors.
Apsuku tą obuoliuką,
Ir matau jo pusbroliuką!

Rita Jaugelytė,
9-tas Skyrius

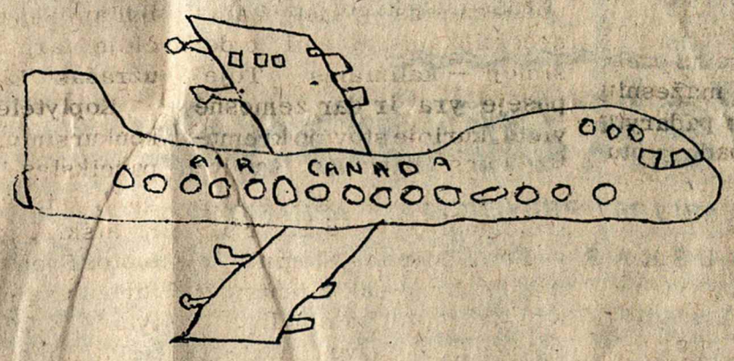

LĖKTUVAS

Aš labai gerai moku nupiešti lėktuvą. Jis yra 747. Tai yra didžiausias lėktuvas.

Andrius Valka 2-ras skyrius

DRUGELIS

Visą dieną jis skrajoja,
Kaip žmogus dažnai svajoja.
Linksmai žaidžia jo sparneliai,
Nes nėr rūpesčių galvelėj.

Jis nepažįsta jokio laiko,
Jo gyvenimas, kaip mažo vaiko.
Oi, drugeli, koks laimingas esi tu!
Ir aš norėčiau pavirst drugeliu.

Vilija Lukoševičiūtė,
9-tas skyrius

NEAPAMIRŠTAMI ĮVYKIAI MANO GYVENIME

Aš turiu penkis nepamirštamus įvykius mano gyvenime. Pirmutinis įvyko, kai aš buvau septynerių metų. Atsikėliau ryte ir su draugu nuėjau suptis ant supynių. Mes abu greitai supomės. Staiga aš kritau atbulas nuo sūpynių. Aš labai verkiau ir bėgo kraujas iš lūpos ir nosies, ir buvau susibraižęs rankas.

Antras įvykis buvo mokyklos kieme. Su draugu žaidžiau su sviediniu. Jis man metė sviedinį ir aš bėgau atbulas. Staiga dėjau galva į tvorą. Turėjau eiti į ligoninę, kad susiūtų žaizdą.

Trečias įvykis - ant kalno. Slidinėjom nuo kalno. Staiga užvažiavau ant kupsto ir lėkiau į viršų. Kritau labai smarkiai ant rankos. Lūžo kaulas. Turėjau eiti į ligoninę, kad uždėtų gipsą.

Ketvirtas ir penktas -įvyko stovykloj. Piaudamas medį ir kirsdamas kirviu įsikirtau į ranką.

Aš negaliu tų įvykių užmiršti, nes aš turiu randus savo kūne.

Andrius Valinskas,
9-tas Skyrius

MALONU PRALEISTI DIENĄ KALNUOSE

Aš norėčiau praleisti visą savo gyvenimą kalnuose ir gamtoje. Viskas gamtoje yra gražu, smagu ir sveika. Daug gražiau, sveikiau negu čia mieste kur mašinos, lėktuvai ir fabrikai užteršia orą ir vandenį. Mieste man tik patinka parkai. Bet kalnai kaip Laurentians, labai gražūs vasaros metu, rudens metu, žiemos ir pavasario metu. Rudenį visi lapai pakeičia spalvas ir kalnai pasidaro kaip vaivorykštė. Žiemą, visi kalnai ir medžiai yra gražiai apsnigti. Aš labai norėčiau praleisti ten savo gyvenimą. Dabar aš negaliu. Man reikia būti mieste todėl, kad mano šeima čia gyvena. Čia man reikia eiti į mokyklą ir dalyvauti jaunimo ansambliuose. Bet šitą vasarą aš mėginsiu su savo draugu gyventi mėnesį su puse miške, kalnuose, be palapinės ir nepasiėmę maisto. Mes valgysime ką gamta mums duos ir pasidarysime mažą namelį iš šakų.

Kazys Skučas,
9-tas Skyrius

SESUTĖS

Mano sesutės vardas yra Andrėja. Ji yra gera. Ji labai man padeda. Jai yra 10 metų. Jos plaukai yra rudi. Jos akys yra rudos. Jai labai patinka burokai, balandėliai ir blynai. Jūs žinot, kai kada yra peštynių, bet susitaikome. Jos lietuviškos mokyklos mokytoja yra ponia Ališauskienė. Ji sakė, kad ji yra gera. Jai patinka jos kambarys.

Lina Celtoriūtė,
4-tas Skyrius

MANO KALĖDŲ ATOSTOGOS

Aš gerai pradėjau Kalėdų atostogas. Aš ėjau čiuožti ant ledo ir ėjau pas savo draugę. Paskui mano draugė atėjo pas mane.

Naujus Metus aš sutikau bažnyčioje su savo tėveliu. Mes ten buvome nuo 8.30 val. iki pirmos valandos nakties. Grįžusi namo, aš žiūrėjau filmą apie laivus. Kalėdoms aš gavau 24 dovanas.

Onutė Beniutė
4 -tas skyrius

DIDELIS VĖJAS

Vieną kartą buvo labai tamsus vakaras. Apie devintą valandą pakilo smarkus vėjas ir pradėjo lyti. Pusę dešimtos draugas man paskambino. Jis norėjo, kad aš eičiau pas jį žiūrėti televiziją. Pasakiau mamai, pasiėmiau paltą ir išėjau pro duris. Mano draugas gyvena toli. Dešimtą valandą buvau jau pusę kelio padaręs...Staiga šviesos ant gatvės užgęso. Vėjas labai pakilo ir o... Prasidėjo uraganas. Nežinojau ką daryti. Mačiau kaip vėjas viską sugriovė, medžius išrovė, mašinas apvertė. Aš pradėjau bėgti greičiau ir greičiau. Bet vėjas medį išrovė ir medis ant manęs užkrito.

- Ne, ne, aš nenoriu mirti, - aš rėkiau ir tada aš pabudau.

Vytenis Jurkus
7-tas skyrius

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir išeivijoje/Parinko J.P-lis.

TRAVIATA - 60 KARTŲ

1920 m. gruodžio 31 d. Kauno Valstybinis Operos Teatras buvo pastatęs Verdi operą Traviatą. Tas pastatymas virto tradicija: kiekvienų Naujų Metų išvakarėse ji yra statoma per 60 metų.

Pirmajame pastatyme pagrindinius vaidmenis dainavo K. Petrauskas ir A. Galaunienė. Spektaklį statė K. Glinskis, dirigavo J. Tallat-Kelpša.

Sol. Elzbieta Kardelienė, gyvenanti Montrealyje, daug kartų dainavo Traviatą. Nemaža lietuvių laisvajame pasaulyje ją prisimena ne tik čia dainavusią, bet ir Lietuvoje.

PIGIAU "ZUIKIU" VAŽIUOTI

Atrodo, kad zuikiai labai populiarūs Lietuvoje. "Tiesoje" rašoma, kad tokių zuikių keleivių autobusais per 9 mėnesius Klaipėdoje buvo sugauta 31.000, Vilniuje — 28.000, Kaune — beveik 17.000, Panevėžyje — 13.000.

Pagautas "zuikis", sako, turi savo teoriją. "Girdi, jam pigiau atseina retkarčiais sumokėti baudą, negu nuolat pirkti talonus ar mėnesinį bilietą.

GRAŽI AMŽIAUS SUKAKTIS

Žinomoji Lietuvos teatro artistė Elena Žalinkevičiūtė — Petrauskienė rugsėjo 23 d. atšventė savo amžiaus 80 metų sukaktį. Ji buvo prisiminta lietuvių spaudoje.

KIŠKIAI NYKSTA

Štai kiškių apskaitos duomenys: 1971 metais Lietuvoje jų buvo 220 tūkstančių. 1972 — 214, 1973 — 228, 1974 — 219, 1975 — 202, 1976 — 200, 1977 — 180, 1978 — 144, 1979 — 121, 1980 — 93 tūkstančiai. 1975 metais sumedžiota 26 tūkstančiai kiškių, 1976 — 24, 1977 — 15, 1978 — 12 tūkstančių. Visiškai aišku, ne medžiotojų laimikis turėjo lemiamos įtakos tokiam staigiam kiškių skaičiaus sumažėjimui. Per paskutiniuosius metus kiškių medžioklės vis būdavo daugiau varžomos, o šį sezoną — tik dvi dienos. Kai kuriuose draugijos skyriuose kiškių medžioklė išvis uždrausta.

Kas kiškiams atsitiko? Tikslaus atsakymo nėra. Jo dar ieško ne tik mūsiškiai, bet ir Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos ir kitų kraštų medžiotojai, nes kiškių katastrofiškai sumažėjo ne tik pas mus. Vengrijoje, šiame Europos kiškių aruode, šiemet per sezoną vienam medžiotojui leista nušauti ne daugiau kaip du kiškius, nors visai neseniai per dieną vienas medžiotojas neretai nušaudavo 20 — 30 ir daugiau kiškių.

Lankantis Lenkijoje, Čempino medžioklės ūkio mokslinio tyrimo stoties specialistai papasakojo apie savo tyrimų rezultatus. Laikydami, kad vidutiniškai viena kiškė per metus atveda 8 kiškiukus, jie nustatė, jog keturi iš jų žūsta žemės ūkio darbų metu, vienas neišlaiko žiemos, vieną nušauna medžiotojai, ir tik du lieka pratęsti giminę. Bet juk kiškiukų dar tyko plėšrūnai, ligos, nepalankios gamtinės sąlygos. Jeigu pasitaiko labai lietingos ir šaltos vasaros, kaip pastaraisiais metais, žuvusiųjų kiškiukų skaičius padidėja, ir kiškiukų proporcija į sekančius metus įžengia jau be prieauglio.

Nustatyta, kad kiškių skaičius Vakarų Europoje kasmet sumažėja maždaug dešimčia procentų.

Surinkti gana tikslūs duomenys, kiek žalos kiškiams padaro cheminiai preparatai naudojami žemės ūkyje. Kai kurie specialistai tvirtina, kad kaip tik dabar kiškių genetinėse sutemose ėmė atsiliepti seniau naudoti "piktieji" preparatai — DDT, kurie iš viso nesuiro arba iro labai palengva, kaupėsi organizmuose ir nuodijo juos.

Negalima pasakyti, kad visuose respublikos rajonuose šiemet kiškių vienodai maža. Yra nemažai vietų, kur jų aptinkama tiek pat ar net daugiau nei pernai, tačiau apskritai džiaugtis nėra kuo. Reikia visiems pasirūpinti, kad kuo mažesnių nuostolių kiškiams padarytų žiema. Baltojo bado metu jų likimas iš esmės priklauso nuo mūsų.

LIAUDIES DAINŲ KATALOGAS

Tautosakininkas Ambraziejus Jonynas "Literatūra ir Menas" žurnale rašo, kad jau yra sudarytas liaudies dainų katalogas, kuris apima 400.000 dainų tekstų ir daugiau kaip 60.000 jų melodijų. Dainos katalogoje suskirstytos į 24 žanrus. Turtingiausias yra vestuvinis skyrius - jame randama daugiau kaip 2.100 atskirų dainų, o variantų daugiau kaip 90.000. Apie 11.000 vestuvinių dainų užrašyta su melodijomis.

Rašoma, kad pati populiariausia liaudies daina - tai grįžtuvių daina "O aš viena dukrelė". Jos užrašyta virš 1.500 variantų. Sako, jeigu būtų norima išleisti visus tos vienos dainos variantus, tai reikėtų dviejų tomų knygų po 700 puslapių.

Dabar išspausdintas skyrius, kuris apima istorines-socialines dainas.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS,
JEIGU NORI NUSTOTI — MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ A. A. (ALKOHOLICS ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ: SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE., 8 VAL. VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:
LEONUI G.: 366-2548 (NAMŲ), 489-5391 (DARBO)
JUOZUI S.: 631-6834; HENRIKUI N.: 277-7868;
DAINIUI L.: 768-9606; DONALDUI D.: 661-1733

1981. II. 20

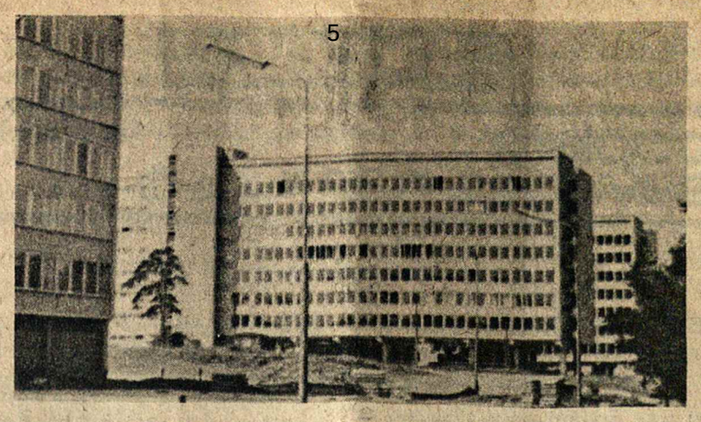

STUDENTŲ BENDRABUTIS VILNIUJE

"Už Gilią Tėvynės Meilę Ir Lietuvos Laisvę"

Pranys Alšėnas

Prabėgomis nusakę pačių iškilmių įspūdžius, žvilgterėkim į pačios stovyklos vaizdą. Flossenburg'e buv. KZ stovykla yra netoli Čekoslovakijos sienos, gamtiniu žvilgsniu kalnuotoje ir labai gražioje vietoje. Flossenburg'as priklauso Neustadt (Waldnaab) apskričiai. Iš kitų didesnių miestų už septyniolikos kilometrų yra Waidenas.

Įvažiuojant į tą stovyklą, dešinėje pusėje, ant aukšto kalno stovi kažkuriame šimtmetyje statyta pilis "Floss", nuo kurios pavadinimo, matyti, gavo vardą ir šis žmonių mirties katilas — koncentracijos stovykla.

Kitoje pusėje — driekiasi kiek žemesnių kalnelių virtinė, kuri apstatyta vilomis. Tai buvusio stovyklos "elito" aukštųjų pareigūnų esesininkų rezidencija. Pati stovykla — kiek žemesnėje vietoje. Čia nusitęsęs didelis žemės plotas, apstatytas mediniais ir mūriniais barakėliais. Stovykla perdalyta į dvi dalis: kairioji — buvo skirta žemesniesiems pareigūnams esesininkams gyventi, o dešinioji — kaliniams. Toje pusėje yra ir dar žemesnė vieta, kurioje stovėjo krematoriumas, kartuvės, šaudymo vieta ir kiti egzekucijos įrengimai. Ši vieta dabar pavadinta "Mirties Slėniu" ir tame slėnyje sukoncentruoti visi žuvusiųjų paminklai.

Stovykla buvo aptverta spygliuotomis vielomis, į kurias buvo įrengta aukštos įtampos elektros srovė. Visuose stovyklos kampuose pastatyti akmeniniai bokšteliai sargyboms. Sėkmingesniam savo pareigų atlikimui — sargybiniai laikę net septyniasdešimts plėšriausiųjų šunų. Nesą buvę atsitikimų, kad kas nors iš šios stovyklos kalinių būtų pabėgęs.

Kiek toliau nuo kanclagerio, ant kalniuko, stovi karcerinis vienučių kalėjimas, kuriame, stiprios sargybos apsaugoje, buvo kalinami dabartinis Austrijos kancleris, Bavarijos princas, eilė lenkų armijos pulkininkų ir kiti žymesnieji asmenys.

Teko patirti, kad ši stovykla buvusi įsteigta 1938 metais ir veikė iki 1945 metų. Sėkmingiausiai rūkę šio krematoriumo kaminai kanclagery je, — 1943-4-5 metais. Ši stovykla buvo laikoma pereinamąja ir jeigu kas jon pakliūdavę ir nebūdavo skirti sudeginti, tai būdavę siunčiami kitur. Tačiau daugumoje — čia buvo siunčiami "deginamieji" kaliniai. Taip šio kanclagerio žmonių deginimo produkcija, per jo veikimo laiką, pasiekusi milžinišką skaičių aukų. Flossburg'e per krematoriumo kaminus išrūkę net 73.296 asmenys...

Ant "Mirties Slėnio" atšlaitės, aukštesnėje vietoje, kaip jau minėjome, yra pastatyta žuvusiems pagerbti koplytėlė. Ji surėsta iš buvusios sargybos bokštelių akmenų. Vidus dar buvo galutinai neįrengtas, nebuvo lubų nei grindų. Altorius padarytas taip pat tik provizorinis. Koplytėlėje — septyni didoki langai, skirti vitražams.

Pirmasis langas prie pat altoriaus skirtas lietuviams. Jame, pagal numatytą projektą sukurtas Aušros Vartų Marijos vitražinis paveikslas. Apačioje paveikslo — numatytas lotyniškas užrašas: "Atmink žuvusius 2480 lietuvių", kiek žemiau — vieta mūsų valstybiniam ženklui ir visai apačioje tarp dviejų tulpių — užrašas "Lietuva".

Koplytėlės altorių puoš konkursiniu būdu nutapytas paveikslas "Kristus kalėjime", o iš šonų — medinės iš atskirų gabalėlių sumontuotos Šventųjų statulos. Altoriaus sąmata buvo numatyta 30.000 RM. sumai.

Pačiame slėnyje atžymėtos dvi vietos, kur buvo masiškai šaudomi kaliniai. Vienoje vietoje pastatytas tik kryžius, o antroje — paminklinė mūrinė sienelė su lenkų ir anglų bei vokiečių kalbomis padarytu įrašu: "Čia masiniai buvo šaudomi kaliniai". Nuo šaudymo vietų eina gilokas griovis, kuris veda į kanalizacijos šulinį, kuriuo tekėdavo šaudomų žmonių kraujas. Toji vieta atžymėta kryžiumi. Ten pat supiltas didžiulis sudegintų žmonių pelenų ir kaulų liekanų kapas, kuris apmūrytas akmenimis ir turi taip pat atitinkamą užrašą.

Kiek dešiniau nuo tos vietos — stovi kartuvės. Jos būsiančios apsaugotos tam tikru stikliniu futliaru ir amžinai primins naciškąjį režimą bei jų įvykdytus žiaurumus. Ten pat prie kartuvių — tvarkingai sukrauta krūva suplyšusiu kalinių batų. Jie kaliniams jau nebebuvo reikalingi... (Bus daugiau)

Tony's Photo Studio

Portretai, Vedybos, Krikštynos,
Sukaktuvės mažamečiams,
Įvairios progos

T. LAURINAITIS
Tel: 525-8971 2680 FRONTENAC ST MONTREAL, P. Q.

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL
LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ nuo 11.30 iki 12 v. nakties
PROGRAMOS VEDĖJAS L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr., Duvernay, P. Q. Tel: 669-8834

Anelius MARKEVIČIUS

VELNIO TRAMDYTOJA

/tęsinys/

- Ar velnias čia tų vinių primėtė? - keiktelėjo Zigmas, pamatęs įsmigusią surūdijusią vinį.

Miške tik sužvingo, plonu balsu nusikvatojo, sukleketavo.

Zigmas apsižvalgė:

- Girdėjot?

- Aha, už beržynėlio arklys ganosi, - nusijuokė Gūžė.

- Kad nepanašu į arklio balsą.

- Ir kumeliukas laigo.

- Nebent kumeliukas.

Zigmas pakeitė ratą, bet viliukas ir toliau neklausė: vairas sukosi į vieną šoną, ratai krypo į kitą.

- Ko gero, atsipalaidavo trauklės, - tarė Zigmas.

- Tai bus gražu, kai vidury miško įstrigsim.

- Reikėtų pasižiūrėt. Už poros kilometrų gyvena mano teta Elena. Gal užsukam, ten yra tokia griova, užvažiuosiu, patikrinsiu, prisuksiu.

- Gal ne teta, o pusseserė? - nusijuokė Gūžė.

- Teta. Nepasisekė jai, vargšelei. Metus pagyveno su vyru ir liko našlė.

- Važiuok, kad nori, - abejingai tarė Gūžė.

Išsiropštę iš tankmių, dabar jie krivuliavo prosky - non, leisdamiesi vis žemyn ir žemyn iki užpelkėjusio ežerėlio, paskui ėmė ropštis aukštyn ir aukštyn. Viliukas kriokė šokinėdamas per šaknis ir duobes, sūpavosi kaip skiedrelė ant vandens.

- Tokiais keliais gali ir sprandą nusisukt, - raukėsi Gūžė.

- Bet pamatysi, kokia ten vieta, kaip gražu.

- Gražumas gražumu, bet ilgai netruksim, apsisukam ir neriam atgal.

- Ko man ten ilgai krapštytis, tik prisuksiu traukles.

- Reikia, brolau, viską namuose patikrint, kad kelionėj nebūtų gaišto, - pamokomai postringavo architektas.

Zigmas nutylėjo. Reikia... Daug ką reikia. Brukiuoja ir brukiuoja kasdien, žmoniškai pailsėt nespėji, visiems visokių reikalų. Viliukas jiems kaip koks kuinas.

Gūžė šokinėjo ant sėdynės, svirdinėjo į šonus, patyliukais keksnodamas tokį kelią, viliuko traukles ir vairuotoją. Galėjo palįst po mažina ir prisukt. O gal nieko ten ir sukiot nereikia.

Pagaliau viliukas įriedėjo į kiemą. Gūžė išlipo. O kai išlipo, apsidairė, tai jo surambėjusi siela, visokių rūpesčių kamuojama, suplazdeno ir pragydo lyg vieversys padangėje. Kaip čia buvo gražu, kaip romantiška. Sodybą iš trijų pusių supo miškas, pakalnėj tyvuliavo ežeriokas, paežerėj pirtis, prie pirties ganėsi karvė, o ant karvės nugaros stypsojo kažkoks margas paukštis. Šią popiečio valandą aplinkui viešpatavo tokia tyluma ir ramybė, kad buvo net kažkaip baugu ir gūdu, bet ir be galo miela. Stūksojo atlapom durim troba, snūduriavo kuprota daržinė, po beržu ant vienos kojos stirksojo keturkampis staliukas. Sodely medžių šakomis striksėjo pilkauodegės kielės.

Kieme pasirodė moteris ir žengė prie Zigmo, jau palindusio po mašina. Gūžė nežiūrėjo į ją ir nenorėjo žiūrėti. Ar maža jis buvo matęs žmonių, per daugelį metų be galo įgrisusių, su įvairiausiais reikalais kasdien neduodančių jam ramybės. Jis domėjosi tik jų pareiškimais, neįsimindamas veidų, netgi nesiklausydamas, ką kuris kalba.

Moteris, šnektelėjusi su Zigmu, priėjo prie Gūžės. Gūžė pažvelgė į moterį - dar jauną, putlią, raustelėjusiais žandais, su apvaliomis duobutėmis tuose žanduose ir, pakerėtas josios patrauklumo, jau nebegalėjo atplėšti akių. Žiūrėjo, žiūrėjo, ir jo siela vėl tartum pakilo į dausas. O paskui Gūžė gerai ir nebeprisiminė, kaip ten viskas vyko. Jis, atrodo, ilgiau, negu dera, laikė tos putlios moters ranką savojoj, ir ji neskubėjo ištraukti tos rankos. Galbūt jis net paėmė ją už parankės. Galbūt. Jis gerai neprisiminė. Kaip čia gražu, sakė jis. O gal visai nesakė, gal tik norėjo pasakyti, bet jeigu ir sakė, tai galvojo visai ką kitą: čia, gražu, žinoma, betkokia tu nuostabi, tavo grožiui niekas neprilygsta - nei tas miškas, nei tas ežeras, nei tos kielės, kraipančios savo laibas uodegas. Kaipgi tu gyveni čia viena, šitoje miškų glūdumoje, šiame pasaulio krašte?...

Jiedu ėjo, tartum ėjo tolyn nuo kluono, nuo mašinos, trobos link, prie beržo, kur stirksojo ant vienos kojos stalelis, apjuostas suoliukais. Moteris tartum sakė, kad, rasi, čia ir gražu, bet ji per darbus nebematanti to grožio: čia bėgi, ten bėgi... Lyg šitaip ji kalbėjo, vis šypsodamasi, nesistengdama išlaisvinti rankos, kurią jis laikė ne per stipriai, bet pakankamai tvirtai. Ji lyg pasiūlė užeiti į kambarį, pasėdėti. Jis tartum galvojo, jog su ja kambary, rasi, būtų geriau, bet kažkodėl pasakė, kad verčiau po beržu pasėdėsią, tokia jauki vietelė... Matyt, jis šitaip pasakė, nes abu atsisėdo.

Ant suoliuko stovėjo kraitelė uogų, ir jis paklausė, ar čia gausiai augančios uogos. Ji ėmė pacakoti, kur geriausia uogauti, kaip ji tas uogas renkanti ir parduodanti.

Gūžė klausėsi, nors jam tos uogos visai nerūpėjo - nei rinkti jų, nei valgyti nemėgo. Bet klausėsi ir žiūrėjo į ją, į tas duobutes rausvuose žanduose, į nuogas putlias rankas, į krūtinę po gėlėtą kartūnine suknele, pilną nesuvaržytą, į apvalias šlaunis, galvodamas, kad gamta nevaržo savęs, mėgsta vešlumą ir pilnatį, kad jos sukurta moteris ir yra tikroji architektūra, pati tobuliausia architektūra, tik ši paprasta kaimo moteris galbūt to visai nesupranta ir nevertina - vien gyvena sau, nes jai duotas gyvenimas. Ir dar jis tartum pagalvojo, jau pai - kai, kaip vyras pagalvojo, kad to nuostabių linijų kūno nėra kam paglostyti, nėra kam paglamonėti, nors moteris ilgisi tų glamonių, nes tokia jos prigimtis. Vyrą prie moters traukia ne tik jos švelnumas, bet ir kūnas, gamtos, tobuliausio architekto sukurtas. / bus daugiau /

5 psl.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
14 % už 90 dienų term. ind.	
13¼% už 6 mėn. term. indėlius	
12½% už 1 m. term. indėlius	15% už asm. paskolas
12 % už 3 m. term. indėlius	
13 % už pensijų ir namų planą	
13 % speciali taup. sąsk.	14% už mortgičius
10¼% už taupymo s-tas	
6 % už čekių -s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 6 mėn.	13¼ %
Antradieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	12½ %
Trečiadieniais	uždaryta	term. indėlius 3 metų	12 %
		pensijų s-tą	12 %
Ketvirtadieniais	10 - 8	taupomąją s-tą	10¼ %
Penktadieniais	10 - 8	spec. taup. s-tą	13 %
Šeštadieniais	9 - 1	depozitų-čekių s-tą	6 %
Sekmadieniais	9.30 - 1	DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	15 %
		mortgičius nuo	14 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

LIETUVIŲ NAMAI

• Patvirtinti nauji nariai, įmokėję po $100, - A. Gataveckas, K. Pajaujis ir J. Jasinskas; po $ 10, - A. Kurpis ir V. Kurpytė.

• Iš aldermano Tony Ruprecht'o buvo gautas laiškas, kuriame jis reiškia širdingą padėką už finansinę ir moralinę paramą įvykusiuose Toronto miesto savivaldybės rinkimuose.

• LN Šachmatų Klubas, laimėjęs 2-ą vietą Toronto miesto šachmatininkų turnyre 1980 m., gavo iš LN 400, ramos $ 400. Klubas atsiuntė padėkos laišką.

• LN metinis narių susirinkimas įvyks KOVO 22 d. Darbotvarkė jau numatyta ir bus išsiuntinėta paštu nariams pagal LN statuto reikalavimus.

Pirm. A. Senkus ir sekr. T. Stanulis buvo įpareigoti metiniame susirinkime sudaryti iš LN narių mandatų ir balsų skaičiavimo komisijas, kurios bus pristatytos nariams patvirtinti.

-LN rengiama UŽGAVĖNIŲ POPIETĖ vyks Karaliaus Mindaugo ir Karalienės Mortos menėse, VASARIO 28 nuo 3:30-6 v.v.

-KAUKIŲ VAKARAS prasidės 7:30 v.v.

LN VISUOMENINĖS VEIKLOS KOMITETAS ATLIEKA SVARBŲ UŽDAVINĮ

LN Komitetas nutarė savo sąmatoje paskirti pinigų nupirkti Lietuviškosios Enciklopedijos anglų kalba 4 komplektus ir padovanoti kadadiečių viešoms biblioteko ms. Šiuo reikalu rūpinasi įgaliota Aldona Jankaitienė.

Tai sektinas pavyzdys visiems!

GERULAITIS LAIMĖJO RUNGTYNES TORONTE

Tenisininkas Vitas Gerulaitis vasario 8 d. laimėjo rungtynėse prieš John Mc Enroe. Pastarasis elgėsi, švelniai kalbant, labai nesportiškai, peržengdamas visas tarptautines teniso sporto taisykles. Teisėjai, tačiau, dėl neaiškių priežasčių, neatskaitė jam taškų.

Tik įteikiant premijas, pralaimėtojas susiprato ir atsiprašė, sakydamas, kad jis labai norėjęs laimėti, nes jo tėvas buvo specialiai atvykęs į rungtynes iš kito miesto...

V. Gerulaitis šiose rungtynėse laimėjo ir priedą - 15.000 dol. už daugiausiai servuotų linijinių servų. Jis stebėjosi irgi teisėjų šališkumu dėl McEnroe elgesio.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — "TAVO REIKALAS", JEIGU NORI NUSTOTI — "MŪSŲ".

ATEIK Į LIETUVIŲ AA (ALKOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 119 MIMICO AVENUE (Royal York Rd. ir Mimico Avenue kampas TORONTE) 7.30 v.v.

SKAMBINKIT: 487-5591

toronto popietė savuose namuose

A. LUKOŠIUS

KADA SUSIPRASIME?

Eina toks gandas iryra sakoma, kad mes lietuviai mokame daug ir gražiai kalbėti, įvairiai postringauti, mėgstame organizuoti, sugebame daug ką beveik iš nieko pradėti - tik jau po to vėliau, kad ir gerai pradėję, nebemokame to pradėto užsibrėžto darbo ar tikslo pilnutinai įgyvendinti.

Gal tai ir nėra šimtaprocentiniai tikslus lietuviško būdo bei charakterio pavaizdavimas, bet turime pripažinti, kad tokiame palygini - me yra ir nemažai tiesos.

Iš kasdieninio gyvenimo ir savosios patirties gerai žinome, kokie mes gabūs, apsukrūs ir išradingi ką nors steigti, organizuoti ir pradėti, - kaip įvairias partijas, skirtingas grupes, sambūrius ir pan.

Daug laiko, energijos ir sveikatos paaukojame savo tikslų besiekdami, tačiau apie patį svarbiausiąjį dalyką, vienybės susiklausymo ir darnumo reikalingumą visuose tokiuose reikaluose bemaž nepagalvojame.

Ką nors kad ir gero gražaus pradėjus, po to jau mums pritrūksta valios, kantrybės ir tam reikiamo pasiryžimo. O kad esame permaži ir persilpni tokiems susiskaldymams, tai irgi nebandome įsisąmoninti.

Imant paskirai, kaipo individai, daugumoje esame gabūs žmonės, turime garsią ir garbingą praeitį, šimtmečių tekmėje pasauliui davėme daugelį garbingų gabių žmonių, kuo visai pagrįstai didžiuojamės. Tik vieno ir labai svarbaus dalyko stokojame - prie bendro darbo - toli gražu dar nesame pribrendę net įpratę.

Kodėl mūsų tauta šitos neįkainuojamos vertybės dar nėra pasisavinusi ir jos pilnai supratusi, ypač ten, kur būtinai reikia vienybės ir susiklausymo - atsakymas dar nesurastas. Galbūt, visą tai slypi neperdaug rožėmis klotame ir neperdaug dėkingame ilgame mūsų istorijos kelyje? / Nepamirškime, kad gana ilgai ir dargi prievarta buvome maitinami vergo duona/.

Įvairios skirtingos partijos, grupės, sambūriai su savo skirtingais siekiais, tikslais, programomis, mūsų tautai yra niekas kitas, kaip tikroji pražūtis, jos kūną ėdantis vėžys. Mes turėtume ne traukti kažkur kiekvienas atskirai, bet visi bendron krūvon! Negi lietuvis, tiek visko matęs, pakėlęs ir iškentėjęs, dar ir šiandieną nesuprastų, ką mūsų tautai neša partinis /ne organizacinis/ susiskaldymas?

Šiuo mums itin svarbiu klausimu nemažai pasisakoma savoje spaudoje, gvildenama įvairių suvažiavimų bei konferencijų metu, specialiuose organizacijų posėdžiuose. Rezultatai tų pastangų, deja, nėra imponuojantys nei mus džiuginantys!

Supratę ir įsisavinę mus priglaudusių kraštų gyvenimo būdą, pasiekę gana aukštoko ekonominio lygio, išmokę čia surastų modernaus gyvenimo apraiškų - išpuikėjome, išmandrėjome ir svarbiausiai, primiršome mums privalomos vienybės būtinumą. Be jos - netoli benueisime. Laiko tekmėje, įvairių nelaimių ir nesėkmių kamuojami/kadangi stovime kitiems ant kelio/, svetimiesiems atidavėme ištisas minias pačių gabiausių, iškiliausių savo tautos vaikų.

Nieko mums nepadeda ir tai, kad šiandieną dar gėrimės jų buvusia lietuviška kilme. Kada gi pagaliau mūsų tauta, o ypač mes, išklydėliai į pasaulį, pilnai suprasime vienybės reikalingumo svarbą...

Ši Vito Gerulaičio nuotrauka, tuoj po laimėjimo prieš McEnroe, tilpo "The Gazette", Montrealyje, dvigubai didesnio formato.

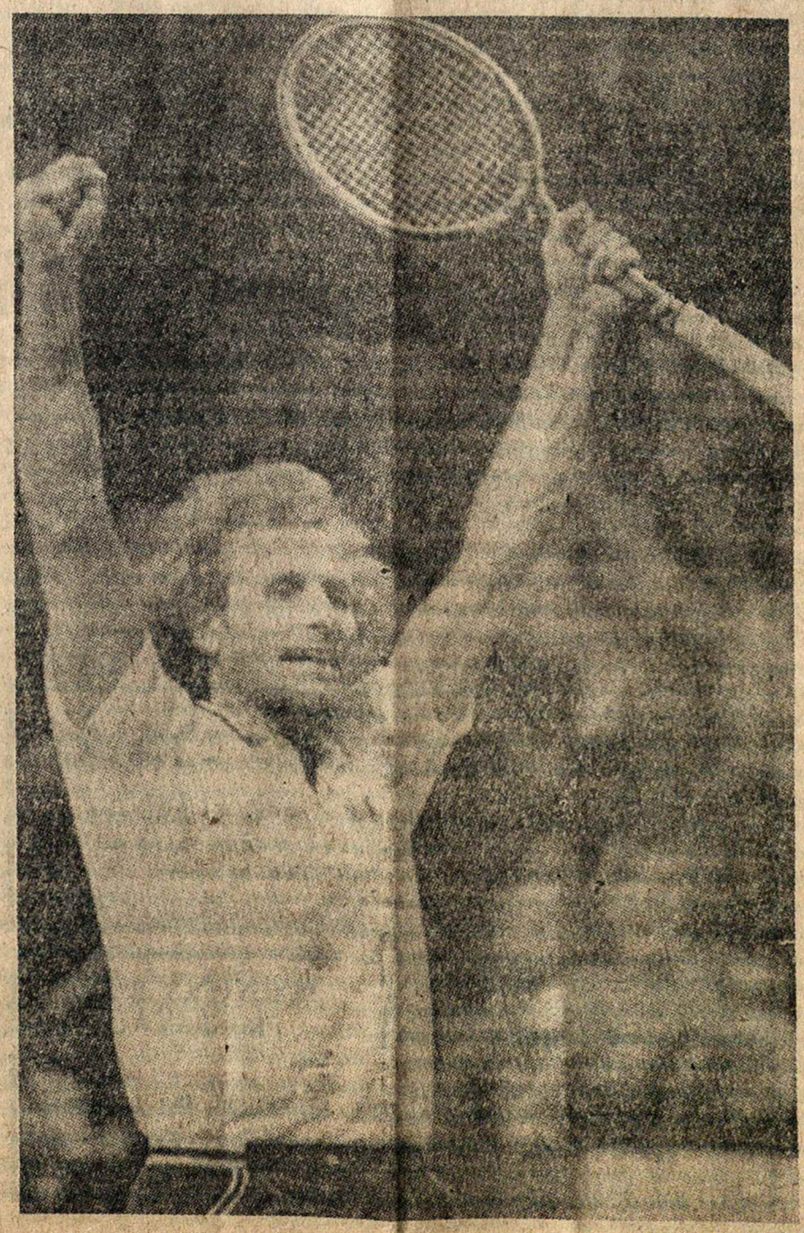

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių draudą • VALTERIS DREŠERIS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

APDRAUDA INSURANCE

★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai

533-1121 **Walter Dauginis Insurance Agency Ltd.** 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Simon's Travel Service

kviečia keliauti kartu!

KELIONĖS Į LIETUVĄ

1981 metais

13 dienų su giminėm

VILNIUS-RYGA —	balandžio	30 —	gegužės	14
VILNIUS-RYGA —	gegužės	14 —	gegužės	28
VILNIUS-RYGA —	gegužės	28 —	birželio	11
VILNIUS-RYGA —	birželio	11 —	birželio	25
VILNIUS-RYGA —	liepos	9 —	liepos	23
VILNIUS-RYGA —	liepos	23 —	rugpjūčio	6
VILNIUS-RYGA —	rugpjūčio	6 —	rugpjūčio	20
VILNIUS-RYGA —	rugpjūčio	20 —	rugsėjo	3
VILNIUS-RYGA —	rugsėjo	3 —	rugsėjo	17
VILNIUS-RYGA —	gruodžio	21 —	sausio	4

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, taip pat mūsų biuras sutvarko dokumentus, reikalingus iškvietimams, vizitui. Sudaromos individualios ir grupinės kelionės į visas pasaulio šalis pagal pageidaujamą maršrutą bei datą. Smulkesnių informacijų teirautis: tel. (416) 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

1981 METŲ

EKSKURSIJOS Į VILNIŲ ir kitus Europos miestus

Išskrenda iš TORONTO ir iš MONTREALIO

1. GEGUŽĖS 12
2. GEGUŽĖS 26
3. BIRŽELIO 17
4. LIEPOS 15
5. RUGPJŪČIO 12
6. RUGSĖJO 2
7. RUGSĖJO 16
8. RUGSĖJO 30

Kiekvienoj ekskursijoj gali pasirinkti 8 dienas arba 2 savaites. Grįžimą galima sutvarkyti individualiai per pageidaujamus miestus ir pageidaujamam laikui (nuo 7 iki 60 dienų). 8 dienų ekskursija iš TORONTO kainuos $ 1365.00. Gali ir pasikeisti.

Dėl smulkesnių žinių teiraukitės pas VINCĄ BAČĖNĄ.
ALL SEASONS TRAVEL, 1551 Bloor St. West, Toronto, Ontario M6P 1A5, Tel: (416) -533-3531

PAMINĖDAMI MIRUSIUS, KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO

Senųjų lietuvių ateivių šeimos a.a. Jievos ir Jono MONKŲ prisiminimui, už nuoširdžias pagalbas bei patarimus mums, po II-ojo Pasaulinio Karo ateivjams, atsidėkodami už J ų visokeriopas pastangas, amžinai įrašė J u o s į Kanados Lietuvių Fondą. Visa tai, kaip J ų testamentas, eis į mūsų T ė v y n ę L i e t u v ą.

Aukojo: po $ 50, - H. G. Chvedukai, A. P. Kaziliai, J. Strazdas, A. Tamošaitis; po $ 30, - V. Verikaitis, J. Yurkus; $24, - A. H. Stepaičiai; $21, -J. B. Mažeikos; po $20, - A. Bumbulis, V. I. Ignaičiai, V. Kalendrienė, V. E. Kriščiūnai, G. S. Kuzmai, H. Lapas, J. B. Lenard, L. Novog, A. Paškevičius, V. F. Urbonai, A. M. Vasiliauskai, B. M. Abromaičiai, K. A. Aperavičiai, J. V. Dagiliai, O. Indrelienė, J. Iškauskas, A. Kalendra, A. Klupšas, E. Klupšienė, J. Pacevičienė, B. M. Rickevičiai, P. A. Štuopiai; po $ 5, - L. Gvildienė, Z. B. Romeikos, A. Skilandžiūnienė.

KL FONDAS VISIEMS DĖKOJA.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
– įsikūręs nuosavuose namuose –

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
"TALKA"
830 Main Street East
L8M 1L6
telefonas 544-7125

sukaupęs virš 15 mil. dol. kapitalą
kviečia
visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais.

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitus (P.C.A)	6%	nekiln. turto pask.	14-15%
santaupas	11½%	asmenines paskolas	16%
term. depozitus 1 m.	12%		
term. depozitus 3 m.	12%	Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.	
reg. pensijų fondo	10%	Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.	

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 vol., penktadieniais nuo 10 iki 7 vol., šeštadieniais nuo 9 iki 12 vol.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS, HAMILTONO APYLINKĖS AUKOS, GAUTOS PER 1980 METUS --

Hamiltono Apylinkės Bendruomenės Valdybos ruoštos VASARIO 16 dienos minėjimo likutis — $343.50.-

$200. - D. L. K. Algirdo Šaulių kuopa .

$150. - Lietuvių Bendruomenės Valdyba, Hamiltono Apl.

$100. - Hamiltono Medžiotojų Klubas "Giedraitis", J. E. B. Bersėnai, John Baron, A. Patamsis.

Po $60. - A. F. Povilauskai, J. E. Steibliai.

Po $55. - Pr. Z. Sakalai, P. St. Kanopos.

Po $50. - J. A. Asmenavičiai, P. Latauskas, P. G. Breichmanai, S. S. Rakščiai, F. A. Rimkai, Hamiltono Pensininkų Klubas, J. Svilas, Hamiltono Lietuvių Kooperatyvas Talka.

Po $40. - O. Z. Stasiuliai, A. Obcarskis, Z. A. Pulianauskai.

Po $35. - J. E. Bajoraičiai, Br. Grajauskas.

Po $30. - Br. B. Venslovai, M. Juodis, P. Ročys, M. D. Jonikai, Dr. B. Vidugiris, V. Januška.

Po $25. - K. Gudinskas, M. Repečka, A. Cibas, A. Agurkis, V. Leparskas, SLA 72 kuopos Valdyba, Pr. Kažemėkas, Br. Vengris, Al. Juozapavičius, J. Bubnys, J. Domeika.

Po $20. - P. Brasas, P. Žulys, J. Deksnys, A. Gedrimas, K. Simaitis, P. Lukošius, S. Senkus, Ant. Lukas, B. Steponavičius, L. K. M. Draugija Hamiltone, J. G. Skaistys, V. Keženaitis, A. Mingėla, J. Romikaitis, A. Garkūnas, P. Pleinys, J. Adomauskas, Pr. Enskaitis.

Po $15. - St. Pilipavičius, J. Rastauskas, P. Zubas, J. Stonkus, J. Liaugminas, St. Urbonavičius, A. Jankūnas, Al. Erštikaitis, J. Mažulaitis, J. Butkevičius,

Po $12. - L. Klevas.

Po $10. - G. Melnykas, P. Seirys, B. Mačys, A. Petkevičius, J. Raguckas, L. Borusas, V. Sakas, St. Kalvaitienė, P. Kareckas, J. Sadauskas, J. Pleinys, A. Šukaitis, K. Deksnys, B. Milašius, V. Morkūnas, V. Geležinis, V. Narkevičius, Al. Grybienė, Sof. Elvikienė, Ig. Varnas, K. Giedraitienė, V. Saulis, A. Muliolis, B. Pakalniškis, J. Tarvydas, K. Meškauskas, G. Paukštys, P. Gužas.

Po $5. - K. Bungarda, V. Miškinis, K. Januškevičius, Z. Kalvaitis, R. Bagdonas, J. Deveikis, L. Paškus, S. Vyšniauskas, Vl. Bagdonas, V. Lukoševičienė, K. Jurgelis, P. Vitienė, M. Kvederienė, M. C. Choromanskis.

Hamiltono Tautos Fondo Atstovybė reiškia padėką visiems hamiltoniečiams ir apylinkių lietuviams už aukas mūsų laisvės kovai tikėdama, kad ir 1981 metais mes visi būsime vėl duosnūs mūsų tėvynės reikalams. Nuoširdus ačiū visiems.

Hamiltono Tautos Fondo Atstovybė

montreal

IŠKILMINGAS VASARIO 16 MINĖJIMAS MONTREALYJE

Neseniai išrinktosios KLB Montrealio Apylinkės Valdybos pirmasis didelis renginys - Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 63-oji sukaktis buvo iškilmingai paminėta š. m. vasario 15 d., sekmadienį.

Šio minėjimo proga vyko pamaldos Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijų bažnyčiose, kurias laikė ir pamokslus pasakė kun. S. Kulbis ir kleb. F. Jucevičius.

Ateitininkai dalyvavo su savo vėliava Šv. Kazimiero bažnyčioje, o Aušros Vartų bažnyčios pamaldose buvo 10 vėliavų: Lietuvos, Kanados, Quebec'o provincijos ir organizacijų: Kūrėjų-Savanorių, Ramovėnų, Vilniaus Šaulių Rinktinės, Lietuvos Karaliaus Mindaugo Šaulių Kuopos, Jūrų Šaulių Kuopos Neringa, K. Liet. Kat. Moterų Montrealio Skyriaus, Skautų.

Aktas-Minėjimas, prisidedant ir maloniai dienai, pritraukė apie 500 žmonių į gerą Verdun Catholic High School salę.

Prie įėjimo pirmiausia pasitiko besišypsąs veidelis mokinukės dailiuose tautiniuose rūbuose su Lituanistinės Mokyklos leidžiamu tradiciniu žurnalėliu LIEPSNA rankose. Toliau - tradiciniai įgaliotiniai prie stalelių, užrašyti aukoms Tautos Fondui ir Lietuvių B-nei, mergaitės su trispalvės ženkleliais, dailiai paruoštos minėjimo programos.

Minėjimą pradėjo patyrusi pranešėja Ina Lukoševičiūtė, pasveikindama visus, pakviesdama įnešti vėliavas, sugiedoti Kanados Himną ir tylos minute pagerbti visus kovojusius, žuvusius, tebekovojančius ir tebekenčiančius už Lietuvos laisvę.

Sekė jaunesnės kartos žinomo veikėjo Romo Sakadolskio iš Chicagos paskaita.

Jo žodis išsiskyrė iš kitų girdėtų savo aktualumu ir - lengvų sakinių kalba. Jis supažindino klausytojus su mus pasiekiančia iš okup. Lietuvos pogrindine spauda, kuri yra gausi. Ypač buvo įdomu išgirsti citatas iš Alma Mater /leidžiama akademikų/, Varpo, Aušros, Aušrelės ir kt. pasisakymus. Gal labiausiai palietė mus jų visų geliantis troškimas išlaikyti ryšį su mumis ir pro kiekvieną sakinį prasimušantis gyvybinis intensyvumas noro išlikti savimi-savo žemėje. Šio paskaitininko mūsų laikų aktualios temos ir aktualieji pasisakymai, pav. ir dėl bendradarbiavimo / kelių rūšių - neigiamo ir teigiamo/buvo laiku ir efektingai patiekti. /Jaunesnieji, kurių lietuvių kalbos žodynas nėra toks gausus, pagrindines mintis suprato ir su įdomumu sekė/.

Šiltai sveikino latvių/gaila, sunkiai kalbėjo prancūziškai/, estų, ukrainiečių atstovai/šį kartą lenkų atstovo nebuvo, nes turi savo grupėje sunkumų/, Montrealio miesto mero Drapeau atstovas. Raštu atsiuntė sveikinimus liberalų partijos lyderis Claude Ryan ir Quebec'o prov. vyriausybė.

Perskaičius Rezoliuciją, vyko meninė programa, kurią pradėjo sol. Gina Čapkauskienė, akomponuojant muz. Mme Madeleine Roch. Padainavo Laimės Rytas-žodž. M. Černeckytės-Sims, muz. J. Govedo; Amžinas Keleivi - S. Neries, muz. J. Gruodžio; Vyturėlis-žodž. ir muz. J. Stankūno; Vėjavaikis-žodž. K. Binkio, muz. J. Gruodžio; Benamių Dainažodž. B. Brazdžionio, muz. S. Sodeikos.

Aušros Vartų Parapijos Vyrų Choras padainavo Daina, Daina -muz. J. Gaidelio; Tėviškėlė -žodž. P. Stelingio muz. Br. Budriūno; Jau Žirgelis Pabalnotas - muz. J. Dambrausko ir Anoj Pusėj Nemuno -liaudies daina- J. Bendoriaus.

Solistė G. Čapkauskienė ir Choras padainavo Mano Protėvių Žemė - žodž. B. Brazdžionio, muz. Br. Budriūno.

Turėjome progos susipažinti su naujuoju dirigentu Aleksandru Stankevičium, kuris parodė muzikinį preciziškumą, eleganciją dirigavime, laimėdamas publikos simpatijas.

Salė ir scena, priedo ir sunkios nors gražios aksominės užuolaidos nepadėjo akustiniai, ypač solistei. Kartais, tokiais atvejais, reikėtų naudotis strategišku mikrofonu.

Atėjo eilė mūsų Jaunimo Ansambliui GINTARUI, kuris šį kartą visus nudžiugino savo šokių pažanga: bendra laikysena, preciziškumu ir išpildymu. Matyt, iš to "nesusimėtymo" amžiaus išaugo, ilgiau berepetuojant, turėjo progos ir įsigilinti į pačius šokius. Paįvairėjo ir repertuaras. Tikrai malonu.

Grojo dalis GINTARO muzikantų: kanklėmis- Rūta Žurkevičiūtė, birbynėmis veteranai gintariečiai- Gintaras Nagys, Andrius Lapinas, Gailius Lapinas, Rimas Piečaitis ir Linas Piečaitis. Pastarasis akordeonu dalijosi su Sesele Terese, kai prisijungdavo prie šokėjų, ir vėl perimdavo pakaitomis akordeoną.

Šoko: Blezdinginį Jonkelį, Žiogelį, Landytinį, Dzūkų Polką, Žekelį, Čigonėlį.

Sceną apipavidalino ir rūpinosi visais techniniais renginio reikalais Valdybos narys Gintaras Nagys, minėjime talkininkavo Robertas Valinskas.

Programą baigė KLB Montrealio A-kės Valdybos p-kas Vincas Piečaitis, padėkodamas visiems minėjimo programos atlikėjams, vienetų vadovams, organizacijoms ir visiems atsilankiusiems.

Lietuvos Himnu ir vėliavų išnešimu buvo užbaigtas 63-is Vasario 16-ios minėjimas.

Rengėjai buvo susirinkę kavutei ir kukliems užkandžiams AV parapijoje. Į ten buvo atvykęs liberalų atstovas Quebec'o parlamente, Ciaccia. Jis visus pasveikino, apgailestavo, kad negalėjo dalyvauti minėjime dėl tuo pačiu metu vykusio liberalų susirinkimo. Jis perdavė ir linkėjimus iš Claude Ryan.

A ✝ A
JUOZUI GABRUSEVIČIUI

mirus, mielai jo žmonai JUZEI ir dukrai su vyru, nuoširdžią užuojautą reiškia –

O. ir Vyt. SABALIAI

PADĖKA

Mirus mano mylimam tėvui

A ✝ A
ANTANUI GRAŽIUI

nuoširdžiai dėkojame kun. J. ARANAUSKUI, SJ, už atlaikytas Šv. Mišias, Rožinį koplyčioje ir palydėjimą į kapines. Dėkojame N.P. Marijos Seseriai TERESEI už giedojimą Šv. Mišių metu.

Mūsų gili padėka draugams ir pažįstamiems už užprašytas Šv. Mišias, už aukas Kanados Lietuvių Fondui Velionies vardu, už gėles ir užuojautas išreikštas asmeniškai ar spaudoje.

Jūsų parodytas nuoširdumas liūdesio valandoje liks neužmirštamas –

ILONA GRAŽYTĖ – MAZILIAUSKIENĖ
IR GIMINĖS

JUOZUI GABRUSEVIČIUI
mirus,

žmoną JUZEFĄ, dukrą LILIJĄ su vyru ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

INA, JONAS, BRONĖ MAZILIAUSKAI

A ✝ A
ALBINUI PTAŠINSKUI
mirus,

žmoną LIDIJĄ, sūnus ALGIMANTĄ ir VYTĄ su šeima nuoširdžiai užjaučia —

LIETUVIŲ ŽVEJOTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBAS "NIDA"

"GINTARO" ANSAMBLIS GYVUOJA

Montrealio Jaunimo Ansamblis per 1980- uosius metus atliko 7 koncertus už Montrealio ribų: Sherbrook'e, Toronte du kartu, Chicagoje dalyvavo VI-oje Tautinių Šokių Šventėje, puikiai pasirodė Philadelphijoje, Hamiltone - Kanados Lietuvių Dienoje.

Labai džiugu, kad šis neeilinis Ansamblis ruošiasi, kaip jau seniai buvo pageidauta, išleisti plokštelę. Ja rūpinasi Zigmas Lapinas, visi gintariečiai veteranai, ir kiti gintariečiai. Techniškais, finansiniais reikalais labai aktyviai prisijungia Tėvų Komitetas.

Jonas Dūbra

ottawa

VASARIO 16-OJI

Norėjau aš laisvę sapnuoti šią naktį
Ir ateitį gražią matyti sapne.
Norėjau lyg paukštis iš džiaugsmo giedoti
Pavasario saulėj . Bet - ne...

Nei džiaugsmo, nei laisvės ryte atsikėlęs
Vaiduoklių suveltam sapne neradau.
Kad, rodos, sapnavęs aš būčiau bent gėles,
Jos būtų išbūrusios: vilkis, žmogau.

Aš žiūriu į dangų, kreipiuosi į vėją :
Gal šiandien ką tikra tėvynei neši ?
Gal aklas pasaulis tiesos klausinėja...
Bet veltui: į melą jinai panaši.

Ak, laiko didžiūnai, kai sveriat teisybę
Ir teisę, atspėkit, ką jaučia žmogus,
kad laisvė , kaip Baltijos marių platybė,
Kad savas jam kraštas, kaip niekas, brangus.

Mes girdim, kad ašaros Nemunu plaukia,
Kad krašto širdis, kaip pritvinkus žaizda.
Ji nori tikėtis, bet blaškos ir šaukia:
Ir vėl ne šiandien, ne rytoj...Tai kada?

Norėjau aš laisvę sapnuoti šią naktį,
Su vėliavom žengti pirmyn su minia,
Apkursti iš džiaugsmo, iš džiaugsmo apakti
Sutikdamas laisvę. Bet - ne!

1.25¢ kelnes pristatant ir atsiimant
M. PHILIPPE IZZI
Président
SKAMBINKIT - 365-7146
NETTOYEURS CLEANERS
Dino's
7661-A-CENTRALE
5e AVENUE, LaSalle 365-7146
495-90e AVENUE,
coin/BAYNE, LaSalle 365-1143
2955 ALLARD,
Ville Emard 766-2667

GUY RICHARD
ROOFER——COUVREUR
7725 George LaSalle
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbo atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite kol nemo stogas blogas ar kol statote naujus –
364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME
J. F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. Chateauguay Tel: 691-4763
5784 Verdun Av Verdun, Que. Tel: 767-9956
MODERNIOS KOPLYČIOS

montreal

MONTREALIO MERGAIČIŲ CHORAS Putname, koncerto metu, su Sesele Terese, kuri su jomis repetuoja ir joms akomponuoja. Choro krikštynos-koncertas Montrealyje bus AV Parapijos salėje, GEGUŽĖS mėn. 9 d.

• Auksinio Amžiaus Klubas RŪTA labai džiaugėsi gražiomis, meniškomis gėlių skaidrėmis, kurias padarė ir pademonstravo Pranas Montvila.

KOVO 3 d. Klubo nariams rengiami UŽGAVĖNIŲ PIETŪS. BILIETAI $2, - gaunami Klubo Kavinėje iki VASARIO 25 d. - nevėliau. Pietų pradžia 2 val. p.p.

VIETOJE GĖLIŲ AUKOJO TAUTOS FONDUI:

A.a. Albino PTAŠINSKO atminimui, vietoje gėlių, Tautos Fondui aukojo: V. Skaisgirys - $25; K. Toliušis $ 10.

Nuoširdi užuojauta artimiesiems.

T.F. ATSTOVYBĖ MONTREALYJE

• KANADOS LIETUVIŲ BĖS GARBĖS TEISMO ilgamečiui pirmininkui Antanui GRAŽIUI mirus, jo atminimui KANADOS LIETUVIŲ FONDUI suaukota $ 1600.

MIRUSIEJI:

• MASEVIČIUS Andrius, vienas pirmųjų choro dirigentų Montrealio lietuvių kolonijoje, mirė savo ūkelyje prie Bedford'o, Que.

Užuojauta artimiesiems.

• A.a. K. Vadišiui mirus, Jo atminimui Tautos Fondui aukoja $25, kartu išreikšdama gilią užuojautą likusiems artimiesiems Julija Jukonienė

• Šv. ONOS D-JA kviečia į susirinkimą visas nares Seselių patalpose KOVO 1 d., sekmadienį, po pamaldų.

MONTREALIS REMIA VASARIO 16 GIMNAZIJĄ

Džiugu paminėti, kad Montrealyje atsiranda vis daugiau rėmėjų, kurie šelpia Vasario 16-sios Gimnaziją.

Nauji rėmėjai ir jau užsimokėję už 1981 metus: S. Akstinaitė-Staškevičienė, O. Bieliūnaitė, E. Lukošienė, J. Petrulis, J. Žakevičienė.

Ponia "X" paaukojo gimnazijai $ 10.

KLK Moterų Montrealio Skyrius - $50; D. Staškevičienė - $2.

Nuolatiniai Gimnazijos rėmėjai jau pasiskubino apsimokėti už 1981 metus: J. Adamonienė, J. Blauzdžiūnienė, G. Kudžmienė, Jonas Lukoševičius, Pr. Tekutienė, K. Toliušis, Ir. Valkauskienė.

Šiais metais Vasario 16 Gimnazija mini 30 metų savo veikimo sukaktį. Ta proga Montrealio rėmėjų būrelis, nr. 59, pasiuntė pasveikinimą su 300 dol. čekiu.

Laukiama ir daugiau dosnių rėmėjų, nes tik mūsų aukomis ši vienintėlė gimnazija išeivijoje gali išsilaikyti.

Jadvyga Baltuonienė,
Vasario 16 Gimnazijos
Rėmėjų Būrelio nr. 59
Atstovė

KOVO MĖN. 8 d. SEKMADIENĮ 12 v. I
AUŠROS VARTŲ SALĖJE RENGIAMI IŠKILMINGI

PIETŪS

A.V. MARIJOS PAVEIKSLO ATSTATYMO FONDUI

MENINĘ PROGRAMĄ ATLIKS:

Solistė Gina ČAPKAUSKIENĖ ir
Muzikas A. STANKEVIČIUS

ĮĖJIMAS: Tiktai 5 dol.
RENGIA: *VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖS KANADOJE MOTERYS*

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6%	Asmenines nuo	15,75%
Taupomąsias s-tas	11%	Nekiln. turto nuo	15.5 %
Pensijų planas	12.5%	Čekių kredito	18%
Term. ind. 1 m.	12,5%	Investacines nuo	16,25%

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemokamo gyvybės draudo iki $10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.
ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIJUM. PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS
SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard. St. Leonard, H1P 2M5
Tel: 321-1975

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas -
• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remodeliuoju
• Siuvu ir parduodu
1449 RUE ST-ALEXANDRE SUITE 500A MONTRÉAL, QUÉBEC H3A 2G6 TĖL. 288-9646

D. N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.
445 Jean Talon W. Suite 305 Montreal
Tel. 273-9181 .....Namu; 737-0844

Pakilus susidomėjimui MAŽAJA LIETUVA, jos pažinimui daug padės 5 plačios studijos prof. M. BRAKO paruoštoje 304 psl.
LITHUANIA MINOR
knygoje su 50 žemėlapių. Kaina - $ 15.00. Kreiptis į knygų platintojus arba šios knygos leidėją: LITHUANIAN RESEARCH INSTITUT INC.
149-31 120 St., So. Ozone Park, NY 11420

Tel. Bus: 482-3460
Res: 366-7041
DANPAR REALTIES CORP.
310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9
VINCAS PIEČAITIS
Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investacijos JAV ir Kanados provincijose

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" SAVAITRAŠTIS
NAUJIEMS SKAITYTOJAMS — TIK $ 10,- METAMS

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIU IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

Dr. J. MALIŠKA
DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel: 866-8235
Namų: 488-8528

Dr. A.O. JAUGELIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P.Q.
Tel: 932-6662
Namų: 737-9681

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1981
IŠVYKIMO DATOS:
GEGUŽĖS 21, BIRŽELIO 18, LIEPOS 9,
RUGPIŪČIO 6 ir RUGSĖJO 10 d.
14 DIENŲ SU VISU IŠLAIKYMU IR APRODYMU
- VILNIAUS -
- MASKVOS -
- LENINGRADO -
TAIPGI, MES PARUOŠIAME REIKALINGUS DOKUMENTUS ATSIKVIESTI VIZITUI JŪSŲ GIMINES IŠ LIETUVOS Į ŠĮ KRAŠTĄ - KANADĄ.
KELIONĖ Į MIAMI TIK $ 169.- LĖKTUVU
Rašyti angliškai:
ADRIA TRAVEL SERVICE
(ADRIA VOYAGE INC.)
4159 St. Lawrence Blvd.,
MONTREAL, P.Q. H2W 1Y7
Tel: (514) 844-5292
ir 844-5662

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ
Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šestadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS
B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel. 931-4024

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal H1T-3A6
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.Ç., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas
Agentūra veikia nuo 1945 m.

ADVOKATAS
ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.
4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878-9534

ADVOKATAS
J.P. MILLER B. A. B. C. L.
168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel: 866-2063½ 866-2064.

ADVOKATAS
VICTOR E. RUDINSKAS
B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS
J. BERNOTAS
3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel: (514) 871-1430.

NOTARĖ
RŪTA POCAUSKAS
50 Du Domaine, Ile Perrot, Que, H7V 5V6
Res. Tel: 453-9142

Bernec
Fleuriste (63) Ltée

GĖLININKAS
MALONIAI, GREITAI IR PATYRUSIAI PATARNAUJA LVAIRIOMIS PROGOMIS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS SPECIALISTAS.
285 - 2e AVENUE, LASALLE QUE. H8P 2G7 365-0511

RENKU
Senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles ir kitą lietuvišką medžiagą.
P. ADAMONIS
722-3545

montreal west automobile

LEONAS GURECKAS
SALES MENAGER
PONTIAC • BUICK • ASTRE
* NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.
* NEĮTIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
* MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS-!
* UŽEIKITE! .IŠITIKINKITE! PASINAUDOKITE!
MIC PASIKALBĖKITE SU GM
Menageriu Leo GURECKAS
MW montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH
(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391